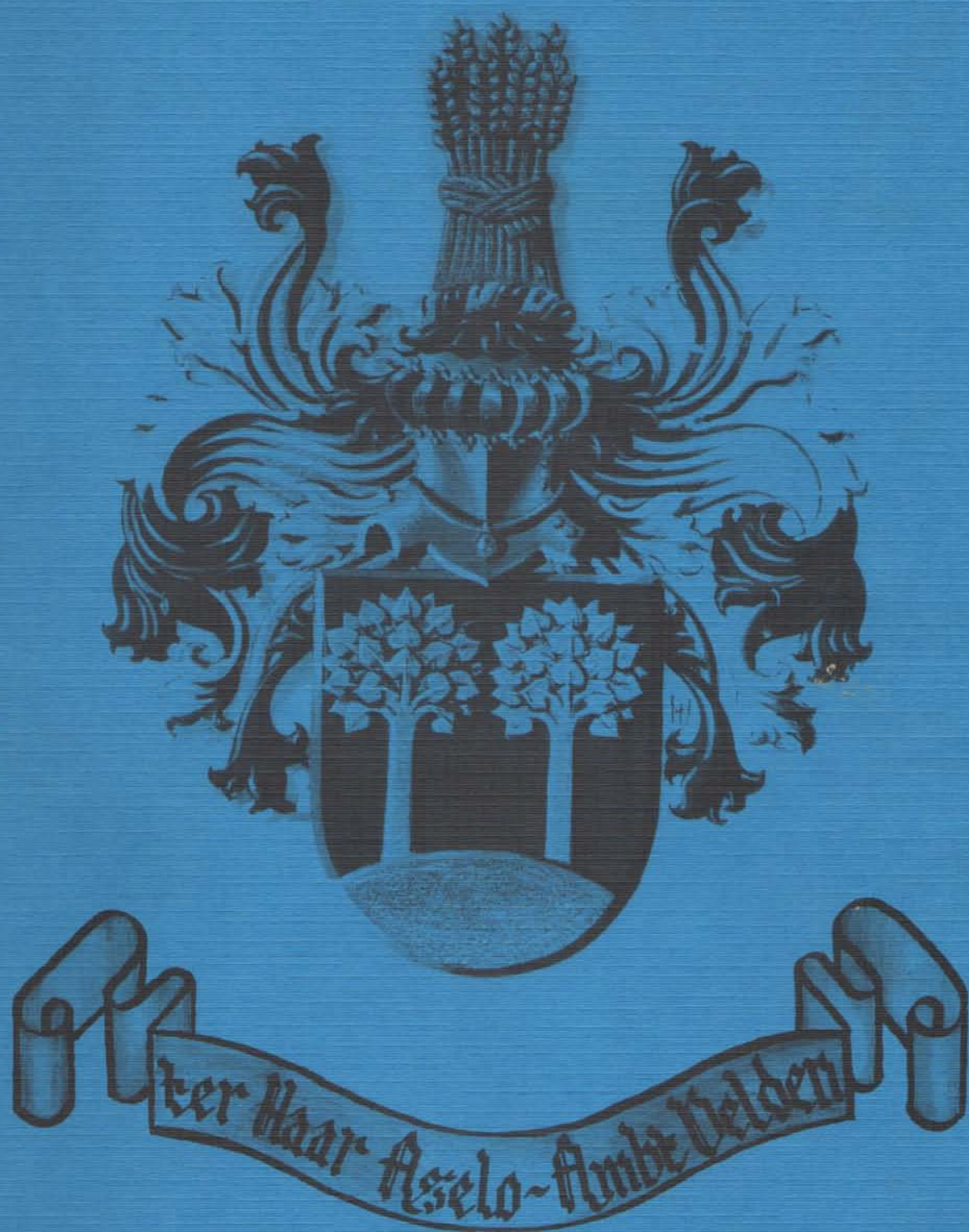

STAMBOOM
van de
FAMILIE TER HAAR
(Aselo- Ambt Delden)

samengesteld door:

W. ter Haar

F.J.M. ter Haar

Soest, 1982.

CENTRAAL BUREAU VOOR GENEALOGIE

In het register van familiewapens van het Centraal Bureau voor Genealogie
is ingeschreven het bovenstaande wapen van het geslacht

Ter Haar (Aselo-Ambt Delden)

Beschrijving: in groen twee zilveren lindebomen op een gouden heuvel.
Helmteken: een gouden korenschoof.
Dekkleden: groen, gevoerd van zilver.

Dit wapen is in 1982 ontworpen.

Geregistreerd op verzoek van Wilfridus ter Haar, geboren te Lichten-
voorde 26 maart 1929, wonende te Soest, zoon van Bernardus ter Haar
en Johanna Carolina Smits.

Nr. 274/321

's-Gravenhage, 6 juli 1982.

Mr. T.N. Schelhaas, directeur

Als wij op zoek gaan naar onze voorouders komen wij terecht in dat gedeelte van Twente, dat wordt begrensd door de plaatsen Delden Borne en Weerselo. Rijdt U door dat gedeelte van Twente, dan komt U langs heidevelden, weilanden, bossen, vennen, enz. en natuurlijk boerenhoeven, meestal omgeven door oude eiken. Een rustieke omgeving daar in de boerenstreken, waar het lijkt of de tijd heeft stilgestaan. Onze voorouders leefden voorwaar in een mooie streek. Het loont zich zeker de moeite daar eens wat rond te dwalen in het Deldenerbroek, het Bornebroek, de wijken Den Dulder en Saasveld onder de gemeente Weerselo. Ook de plaatsen Delden en Borne zijn een bezoek meer dan waard. De opdracht mijzelf gegeven om een onderzoek in te stellen naar mijn voorouders, bleek zowaar geen eenvoudige opgave te zijn. Vadertje tijd heeft vele sporen uitgewist. De meeste boerderijen en huizen waarin de voorouders woonden hebben de tand des tijds niet overleefd of zijn drastisch verbouwd. De graven waarin hun lichamen aan de aarde werden toevertrouwd zijn één geworden met de aarde. Om er achter te komen wie onze voorouders waren heb ik samen met mijn dochter Sis vele uren doorgebracht in het rijksarchief te Zwolle, alwaar wij in oude archieven de namen enz. vonden van onze voorouders. Om er achter te komen in welke tijd, samenleving en omstandigheden deze mensen leefden, werden enige Twentse geschiedenisboeken geraadpleegd en daaruit enige notities gemaakt. Mocht U verwacht hebben enig adelijk bloed in Uw aderen te hebben, dan moet ik U teleurstellen. Onze voorouders waren eerlijke hardwerkende landlieden, die door hard werken in hun dagelijkse levensbehoften konden voorzien. Zij moesten de heren van wie zij de boerenerven pachten dienen. Weinig rechten en veel plichten was hun deel.

Door het samenstellen van deze stamboom hoop ik onze voorvaderen aan de vergetelheid te hebben onttrokken.

Teneinde U het lezen te vergemakkelijken treft U hierbij een overzicht van de stamboom aan. De cijfers en letters bij de namen op het overzicht staan eveneens vermeld in dit boekje, zodat U in één oogopslag kunt zien over wie wij het hebben.

Teruggaand in de geschiedenis van Twente zien we dat het toen ook de mensen niet was gegund in vrede te leven. Vanaf omstreeks 1200 komen we de roofridders Goderd, zoon van de heer Saesveld, en zijn neef Adolf uit het Goor tegen. Zij trokken plunderend en rovend door Twente en deinsden er niet voor terug om de bevolking als slaven te gebruiken. De Bisschop van Utrecht die een en ander ter ore was gekomen, vond dat men van deze adellijke heren wel veel door de vingers kon zien, maar niet alles en mede door het leed dat deze adellijke lieden onder de bevolking brachten, wees hij hun op hun misdragingen en verlangden van beiden een beter gedrag. De reprimande maakte op deze heren weinig indruk. Zij bleven volharden in hun misdadig gedrag, met het gevolg dat de klachten aanhielden. Een dreigbrief van de Bisschop aan Adolf had een averechtse uitwerking. Adolf trok wederom het Twentse land in, stichtte brand, roofde vee enz. daarbij gebruikmakend van de krijgslieden van Goderd, die deze keer zelf verhinderd was om mee te gaan. Nu was bij de Utrechtse Bisschop de maat vol. Een broer van de Bisschop trok met zijn leger ten strijde en veroverde Goor. Adolf gaf zich na een bloedige strijd over en werd tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld door te brengen in de kerker te Utrecht.

Ook de steden onderling voerden veel oorlogen. Zo zien we dat de burgers van Groenlo de stad Goor veroverden en van daaruit Twente introkken om te plunderen en te roven. De Twentenaren ook niet mis, vormden een leger en vielen Groenlo binnen, roofden vee en levensmiddelen, stichtten brand om vervolgens een verwoeste stad achter te laten.

DE GELOOFSSTRIJD IN TWENTE.

Zo omstreeks 1521 begon ook in Twente de geloofsstrijd. De verboden vlugschriften van Martinus Luther werden daar verspreid. Dat ook deze geloofsstrijd niet zonder slag of stoot verliep, bewijst onder andere het verhaal van de moord op de freules van Beckum te Delden.

Een geschiedenis beschreven onder de titel "De Vuurdood van Twente".

Voor deze historie moeten wij terug in de tijd, toen de geloofsstrijd hevig was. Martinus Luther de voorvechter van het nieuwe geloof kreeg ook in Twente langzamerhand vaste voet aan de grond. De ontevredenheid over de talrijke kloosters met hun uitgestrekte grondbezit hun rijkdommen en hun lijfeigenen, dit in tegenstelling met de armoede onder de bevolking, zullen het hunne hier wel toe hebben bijgedragen. In de strijd die toen gestreden werd, vielen er ook slachtoffers waaronder de freules van Beckum. Deze joffers te weten Maria van Beckum en Ursula, een schoonzuster van Maria, gaven openlijk blijk het nieuwe geloof aan te hangen. Daarom werden zij op 31 mei 1544 gearresteerd. Reeds toen stond, gelet op de gang van zaken zoals die toen gold, vast dat een bloedige ontknoping onvermijdelijk was. Op het Deldense galgenveld werden zij ter dood gebracht.

In de roman van D. Poort "Vuurdood van Twente" wordt het fatale einde van de joffers omschreven, waaruit we het volgende citeren:

"Op de dertiende november 1544 zag men een vreemde stoet van Huis Twickel te Delden op weg naar Goor trekken. Voorop liep een groep van jongens, die luidkeels zongen en die met potdeksels veel lawaai bij elkaar sloegen. Daarachter kwam een aantal voetknechten met speren gewapend. Dan volgde een open ladderwagen, getrokken door een koe en een slachtpaard. Op de wagen zaten de beide joffers. Achter de wagen liep Gijs de beul van Deventer. Naast hem liep een oud vrouwtje, dat af en toe in een pan met gloeiend houtskool blies, dat zij in haar handen droeg. Het was oude Bet, die de mantel van Ursula en de schoenen van Maria had gekregen. Tenslotte volgde een gesloten rijtuig, waarin de heren van Arnhem waren gezeten, die bij de vuurdood aanwezig moesten of wilden zijn, met op de bok de koetsier en de pastoor. Op het galgenveld halverwege Goor waren de brandstapels reeds opgetast. Daar aangekomen ging de pastoor naar de joffers en vroeg of zij wilden biechten voor het te laat was. De joffers vonden dit onnodig. Nu trad meester Gijs naar voren en leidde Maria naar een der brandstapels. "Laat U mij niet dansen, meester Gijs"?, vroeg Maria. Hierop antwoordde Gijs: "Nee ik laat U niet dansen. U zult sterven voor de vlammen U bereiken".

Vervolgens werd Maria aan een staak, die boven de brandstapel stak, vast gebonden. Hierna nam meester Gijs een schep gloeiend houtskool en liet het voor Maria's voeten tussen het hout glijden. Dadelijk steeg een dikke rook op, die langs Maria's lichaam omhoog kronkelde. Hoewel zij wist dat zij moest sterven, wendde zij onwillekeurig haar hoofd af en hield haar adem in tot haar hart dreigde te barsten, waarna haar longen zich met de kwalijke dampen vulde. Na korte tijd stierf zij.

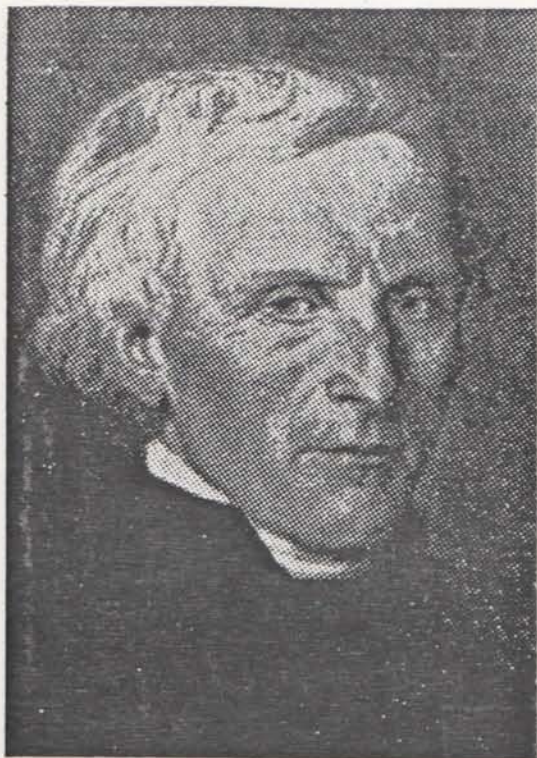
Terechtstelling van Maria van Beckum 'en Ursula van Werdum te Delden
Ursula had met grote starende ogen toegekeken. Nu moest ook zij de brandstapel beklimmen en het duurde niet lang of ook zij was gestorven.

De afgevaardigde van Arnhem trad op meester Gijs toe en zei: "Dit kan ik geen verbranding noemen, meester Gijs". "Ik ook niet heer" antwoordde Gijs. "Waarom maak je het werk dan niet af, vlegel"? "Mijn werk is af heer. Er staat in het vonnis, dat zij door het vuur moesten sterven. Waar denkt U eigenlijk waar de rook vandaan kwam, die hen deed sterven"?

Moesten de joffers van Beckum de vuurdood nog ondergaan, omdat zij aanhangers waren van het nieuwe geloof, in de jaren nadien zouden de rollen worden omgedraaid. De katholieke kerken vervielen steeds meer aan de staat. Dit was ook het geval met de oude Blasiuskerk aan de markt te Delden. De toenmalige pastoor Johan Laarhuis (in 1571 tot pastoor benoemd te Delden) werd op 14 oktober 1601 ter verantwoording geroepen op de vergadering van de Hervormers te Oldenzaal. Johan Laarhuis was een goed pastoor. Van zijn celibaat echter had hij weinig terecht gebracht. Maar hoeveel priesters waren er in die dagen brandschoon? De pastoors in Enschede, Ootmarsum en Rijssen leefden ook in concubinaat. Wanneer Johannes Laarhuis ter vergadering komt, is hij van plan zijn huid duur te verkopen. Hij verklaart dan ook dat hij er niet over peinst zijn kerk en pastorie-goederen af te geven. Terug in zijn pastorie beseft Laarhuis, dat de zaak hiermee niet is afgedaan. Enige tijd nadien verschijnt er een groep soldaten voor de kerk. Zij ontdoen de kerk van beelden en altaren. Laarhuis wordt verbannen en voert nadien in het geheim de eucharistie met zijn getrouwen. Dat deden vele priesters, nadat zij in 1601 voor de keus werden gesteld de gereformeerde godsdienst aan te nemen of hun pastorie te verlaten. In 1632 werd de uitoefening van het Rooms-katholieke geloof definitief verboden. Vanaf 1672 werd de doop in het geheim toegediend en de huwelijken in het geheim gesloten.

Godsdienst onderricht werd gegeven door half geestelijke, half wereldlijke zusters "Klopjes" genaamd. Deze hadden hun naam te danken aan het feit, dat ze de gelovigen waarschuwden, als ze ergens in het geheim een godsdiensttoefening konden bijwonen. Ook het bidden bij zieken of stervenden behoorden tot hun taak. Kerken hadden de katholieken niet meer. Op het platteland moest men zich behelpen met boerenschuren, die zo goed mogelijk als kerk waren

ingericht. De ramen mochten in geen geval groot zijn en het kaarslicht mocht van buitenaf niet te zien zijn. In 1809 verscheen Lodewijk Napoleon en ontstond er weer vrijheid van godsdienst.

Pastoor Aarnink 1856 - 1873

Even vooruitlopend in de geschiedenis komen wij terecht bij Hermannus ter Haar (5), die zich in 1842 te Weerselo vestigde. Op 30 april 1842 was hij gehuwd met Maria Hower. Bij zijn vestiging te Weerselo was daar als pastoor werkzaam Gerhardus van der Aa (1826 - 1849). Hij werd opgevolgd door pastoor Willem Otsrik (1849 - 1856) en als diens opvolger lezen wij pastoor Bernardus Aarnink (1856 - 1873). Onder de bezielende leiding van deze pastoors zijn de kinderen van Hermannus ter Haar en Maria Hower gedoopt.

In 1917 zou de toenmalige pastoor Moekate nog een belangrijke rol spelen in het leven van de verschillende pachtboeren te Weerselo. In dat jaar gaf de heer van Saasveld, Clemens Graaf Droste zu Visscherung te kennen dat hij verschillende boerderijen in Saasveld wilde verkopen. Pastoor Moekate, die inmenging van protestanten in zijn parochie niet wenselijk achtte, kreeg het voor elkaar, dat de pachtboeren, die overigens alle katholiek waren, de door hun gepachte boerderijen konden kopen. We zien dan, dat Gerardus ter Haar zoon van Gerrit Jan ter Haar en Joanna Koebrugge (5b) het erf Hofmeijer koopt.

Terug in de tijd naar 1700 komen we in de geschiedenis van Twente de alom gevreesde misdadiger "Huttenkloas" tegen. Er is zelfs een boekje over hem geschreven, waaruit ik het hierna volgende optekende:

"Het was een hard leven in Twente zo omstreeks 1600. Pest, oorlog en hongersnood teisterden het oude Twente en ontvolkten meer dan eens de buurschappen. Het was in die dagen te doen gebruikelijk, dat de oudste zoon boer werd op het erf van zijn vader. De overige kinderen moesten, indien zij een huwelijk aan wilden gaan, een goed heenkomen zoeken. Velen van hen werden zwervers. Deze toestand bleef eeuwen voort bestaan. Na verloop van tijd werden voor deze zwervers hutten en keten gebouwd, waarin zij konden gaan wonen. Omstreeks 1700 werd in zo'n hut Klaas Annink, die later de bijnaam Huttenkloas kreeg, geboren. Deze Huttenkloas groeide op voor galg en rad. Diefstal van ganzen, eenden, kippen en dergelijke behoorden tot zijn jeugdzonden.

Toen Huttenkloas zich met andere bandieten aan inbraken ging schuldig maken werd hij uit Twente verbannen. In 1740 kwam hij in de buurschap Wiene bij Delden terug en ging daar werken als boerenknecht. In die tijd kreeg Huttenkloas verkering met Aarne Koenderink.

Toen op een bruiloft Huttenkloas zag, dat de spölleman (muzikant) bezig was zijn geliefde af te vrijen, ontstak hij in woede. Dat hij zelf juist terug kwam van een vrijage met een der andere vrouwelijke gasten, rechtvaardigde voor hem niet de handelingen van de spölleman. Kloas zon op wraak en diezelfde avond zou hij zijn eerste moord plegen. De spölleman werd de volgende dag dood in een watersloot gevonden. Er werden geen aanwijzingen gevonden, die een gewelddadige dood deden veronderstellen. "Verdronken" was de conclusie van de gerechtsdienaren. De bevolking deed er het zwijgen toe. De waarschuwing van Huttenkloas: "Denk erom, je huis is van hout en stro" maakte hun angstig. Huttenkloas trouwde met Aarne. Al spoedig bleek, dat Aarne van hetzelfde hout als Kloas gesneden was. Bij gelegenheid werd er door hen gastvrij onderdak verleend aan voorbij trekkende kooplieden. Velen van hun echter zouden de andere

dag het huis van Aarne en Kloas niet levend verlaten. In hun eerste slaap werden zij door Kloas, daarbij geholpen door Aarne en hun zoon Jannes, vermoord en van hun bezittingen beroofd. Hoeveel mensen er door Kloas en zijn familie om het leven zijn gebracht is nooit bekend geworden. Aangenomen mocht worden, dat de boeren in zijn omgeving wisten, dat hun buurman niet deugde, maar zoals gezegd de angst voor wraak deed hun zwijgen. Op die manier gelukte het Kloas om tot 27 mei 1775 uit handen van de justitie te blijven. Op die datum werden Kloas, Aarne en Jannes gearresteerd wegens moord op de Duitse koopman Willem Sint. In die dagen bezochten Duitse textiel-kooplieden ons land om hun koopwaar aan de man te brengen. Vestigingen als Lampe en C&A vinden hier hun oorsprong. Ook aan Willem Sint werd door Huttenkloas en zijn familie gastvrij onderdak verleend en in de avonduren werd hij met een bijl vermoord. Na zijn arrestatie werd Kloas op 27 mei op een voor dat

Dwangstoel van Huttenklaas, Oudheidkamer te Oldenzaal, 1775

doel gemaakte stoel vastgeklonken en eerst op de dag van zijn terechtstelling op 14 september 1775 bevrijd. Dit moet voor Kloas

een beroerde tijd geweest zijn. De stoel was van ruw hout vervaardigd en in de rugleuning waren enige stukken ijzer geslagen om het zitten nog onaangener te maken. Op deze stoel, die nu nog aanwezig is in de oudheidkamer te Oldenzaal, zat Huttenkloas 114 dagen onafgebroken. Huttenkloas werd ter dood veroordeeld, welke straf ten uitvoer zou worden gelegd op het rad. Aarne zou aan de galg sterven evenals Jannes. In de morgen van 14 september 1775, na hun galgenmaal, dat, hoe kon het ook anders uit pannenkoeken bestond, gingen om 10 uur de gevangenisdeuren open en kwamen de drie veroordeelden naar buiten. Van heinde en ver hadden de mensen zich naar de Oude Bornseweg te Almelo begeven, waar alles in gereedheid was gebracht om eerst Jannes en daarna Aarne ter dood te brengen. Op het galgenveld aangekomen moest eerst Jannes naar voren treden. Toen de strop van ruw touw om zijn hals werd gedaan, begon hij luid te schreeuwen. Hierop keerde Aarne zich tot de menigte en riep: "Leu trekt er oe meer niks van an. Den kwas is heel zien lêven weekzerig ewes". Kloas die getuige moest zijn van de opknoping van zijn zoon viel flauw. Nadat hij tot zijn positieven was gebracht onderging Aarne hetzelfde lot als haar zoon. Vervolgens werd Kloas naar het marktplein te Oldenzaal gebracht, waar hij geradbraakt zou worden. De menigte die ook hiervan getuige wilde zijn volgde Kloas en de beulen met de gerechtsdienaren. Op het marktplein aangekomen werd Kloas stevig vastgebonden en kon de gruwelijke ter doodveroordeling beginnen. Na ongeveer 40 minuten beulswerk waren de levensgeesten geweken. Later werd het lijk naar het galgenveld te Almelo gebracht waar het naast Aarne en Jannes werd opgehangen en waar het zo lang zou blijven tot het vanzelf zou vallen. In 1798 werden de folterstraffen en de pijnbank bij de wet verboden, doch hier en daar werden deze straffen ook nadien nog wel oogluikend toegestaan. De doodstraf werd eerst in september 1870 afgeschaft.

GERRIT JAN PIEPERIET.

De laatste inwoner van Twente die ter dood veroordeeld werd was Gerrit Jan PIEPERIET. Hij was als timmerman werkzaam op het kasteel

Twickel te Delden. Het doodvonnis werd ten uitvoer gebracht te Almelo op dinsdag, 3 maart 1818, ten aanschouwe van een grote menigte, die van heinde en ver gekomen waren om het schouwspel te zien. Gerrit Jan Pieperiet had veel schulden gemaakt met het gevolg dat in juli 1816 zijn inboedel werd verkocht. De procureur Mr. Jan Dekkers uit Almelo, was bij deze verkoop nogal drastisch te werk gegaan. Hij zou zelfs de petten van Pieperiet zijn zonen van het hoofd hebben getrokken en verkocht. Die avond keerde de procureur over de Oude Almelseweg huiswaarts, waar hij echter nooit is aangekomen. Een paar dagen later werd zijn lijk gevonden in een waterplas onder Azelo. Een joodse koopman zou hebben gezien dat Mr. Dekkers werd vermoord en dat zijn lijk in de plas werd gegooid. Een premie die was uitgelooft om de dader van deze moord op te sporen sprak hem wel aan en hij bracht de zaak aan. Het gevolg was dat Pieperiet en de klompenmaker Schuttengait uit Delden werden gearresteerd en gevangen gezet. Alhoewel Pieperiet tot aan zijn vonnis bleef ontkennen, werd hij toch schuldig bevonden aan deze moord en veroordeeld tot de strop. Velen echter waren van zijn onschuld overtuigd en wezen Schuttengait, die vrijuitging, als hoofddader aan. Hij zou, zo beweerde men, Pieperiet dronken gevoerd en opgestoot hebben. Zelf zou hij Mr. Dekkers de genadeslag hebben gegeven. Na de executie van Pieperiet zou hij geen rustig moment meer in zijn leven hebben gekend. Vrij korte tijd later overleed hij plotseling.

Deze verhalen werden 's avonds rondom het losse vuur verteld. Na zo'n avond van verhalen lagen de jongsten in de bedstee achter gesloten gordijnen nog lang wakker met angstige beelden. Maar niet alleen deze verhalen, ook sagen, spookverhalen en verhalen over hekserij werden verteld.

ANDERE VERHALEN.

Zo het verhaal over een wolf, die zijn nest had in een vervallen leegstaande boerderij onder Almelo. Hij had een nest met jongen in de baktrog. Op zekere dag roofde het dier onder Delden een zuigeling uit de wieg. Een jager volgde het dier, verborg zich op

de hilde (zolder boven de koestal) en schoot de wolf neer. Hij had het genoeg het kind ongedeerd aan de moeder te kunnen teruggeven.

Het verhaal over een kleermaker in Aselo, die daar meer dan een eeuw van te voren had geleefd. De Twickelervvaart was toen nog maar pas goed gereed gekomen. De kleermaker was met de helm op geboren en maakte door innerlijke drang gedreven iedere nacht een wandeling. In het donker zag hij dan dingen, die in de verre toekomst gebeuren zouden. Zo had hij in een stormachtige herfstnacht een grote veldslag gezien op het Koematersveld. Er zou bij die veldslag zoveel bloed in de Twickelervvaart zijn gevloeid, dat deze buiten haar oevers trad.

Uiteraard speelden tovenaressen ook een belangrijke rol in de vroegere jaren. In 1618 stonden te Almelo twee tovenaressen terecht. Zij bekenden zonder pijnlijk verhoor, vrijwillig en ongedwongen, voor de magistraat, dat zij nog wel vier andere vrouwen kenden in de Heerlijkheid Almelo, die de kunst van toverij even zo goed kenden als zij. De genoemde beschuldigten, door de magistraat ondervraagd, ontkenden evenwel ten ene male en boden aan ten alle tijden voor zijn gerecht te willen verschijnen: "Oick die waterprouwe neet untzeggen".

Zij boden dus aan de waterproef te willen ondergaan. Deze proef bestond hieruit, dat de verdachte persoon naakt en gebonden in het water geworpen werd. Zonk zij, dan werd zij voor onschuldig gehouden, bleef zij echter drijven, dan ging zij voor schuldig door. Omdat de vrouwen dit vrijwillig aanboden, ging de Drost van Twente niet tot de waterproef over.

In 1754 werd een ingezetene van Almelo met name Anna Maria Clasarin wegens bedrog, gepleegd door voorgewende spookverdrijving, op de kaak tegenover het stadhuis ten toon gesteld, met een groot plakkaat op de borst voorzien van het woord "spookverdrijfster", waarna de stumperd voor eeuwig uit de heerlijkheid werd verbannen.

Zelfs in 1823 onderging een vrouw uit Deldenerbroek nog de waterproef. De vrouw was bevallen, maar herstelde daarna zo langzaam, dat sommige de mening waren toegedaan dat zij behekst was. Ten bewijze van haar onschuld bood de vrouw aan de waterproef te ondergaan. Dit geschiedde inderdaad ten overstaan van de naaste familie. De waterproef bewees haar onschuld.

Zieners kende men ook. Omstreeks 1860 woonde in een hut van planken en plaggen op een eenzame plaats op een heideveld gelegen aan de weg van Borne naar Weerselo "De Huttenbroeder van Dulder". Hij leefde volgens de orde der Franciscanen en was erg vroom. Hij voorzag in zijn levensbehoefte door het verrichten van landarbeid en leefde verder van gunsten en gaven. Hij was erg lang en mager en werd daarom ook wel de "lange broeder" genoemd. Hij bezat de gave van het "zien". Zo voorspelde hij toen de mulder (molenaar) ging trouwen met een boerendochter, dat er een groot ongeluk zou gebeuren als de paarden in galop naar het molenaarshuis zouden gaan. De molenaar was zo wijs de paarden stapvoets te laten lopen, met het gevolg dat er geen ongeluk gebeurde.

Op een nacht werd de broeder door een onzichtbare hand wakker geschud. Toen hij naar buiten ging zag hij, dat het huis van zijn buurman in brand stond. Dit duurde maar zeer kort en plotseling doofden de vlammen. Toen de buurman de andere dag van deze verschijning op de hoogte werd gebracht, spoedde hij zich naar de paters en vroeg hen om raad. De paters adviseerden hem schenkingen aan de armen te doen en zo het onheil te keren. Het ging goed de eerste twee jaren, maar in het derde jaar werd zijn huis toch door de brand verwoest.

OORLOGEN.

Ondervonden onze voorouders in het verre verleden veel overlast en leed van de roofridders en hun krijgslieden, ook in latere tijden werden er oorlogen gevoerd. De oorlogen tussen de steden onderling behoorden tot het verleden, doch daarvoor kwamen in de plaats de oorlogen tussen de landen en de bisdommen. In 1624 had de oorlog

met Spanje zich verplaatst naar Overijssel. Na drie jaar oorlog met Spanje verscheen in 1627 Stadhouder Frederik Hendrik van Oranje, die in deze provincie orde op zaken kwam stellen. De Overijsselse steden werden terdege verstevigd en van nieuwe wapens voorzien. Dit beangstigde de Spanjaarden zodanig, dat zij zich terugtrokken.

Een nieuwe oorlog ontstond in 1665 tussen de Bisschop van Munster en Nederland. De oorlog begon in Twente en nog op dezelfde dag van de oorlogsverklaring waren de steden Delden, Goor, Enschede en Oldenzaal gevallen. Ook nu weer roofden de krijgslieden vee en vele goederen. In 1666 ging men tot de tegenaanval over. Dit werd de hoogste tijd, want het platteland was in een woestijn vervallen. De woningen van de landlieden waren voor het merendeel verbrand en de bewoners waren naar de steden gevlucht. Op 10 april 1666 werd de vrede te Kleef getekend en trokken de Munsterse troepen zich terug. Dan verschijnt in 1672 Lodewijk de XIV in ons land. Prins Willem de III tracht met zijn troepen een nederlaag te voorkomen, maar slaagt daar niet in. Korte tijd later is de gehele provincie Overijssel in handen van Lodewijk de XIV. Deze bezetting duurt 2 jaar. Op 12 en 16 mei 1674 trekken de troepen van Lodewijk de XIV en die van Keulen en Munster, die zich bij Lodewijk de XIV hadden aangesloten, uit Overijssel weg.

Voorlopig blijft het even rustig in het Twentse land, doch in 1792 verklaren de Fransen Nederland de oorlog. Na aanvankelijk in Brabant te zijn teruggeslagen, gelukt het generaal Pircheqru om in 1794 over het ijs de Waal over te steken en vervolgens heel Nederland, waaronder Overijssel te bezetten. Deze bezetting duurde tot 1813.

NATUURRAMPEN.

De boer had niet alleen te lijden van de plunderingen van de krijgslieden, ook natuurrampen deden zich in de loop der jaren voor. Het gevolg daarvan was vaak een mislukte of vernielde oogst. Zo lezen we, dat Overijssel in 1635 werd getroffen door een geweldige noord-wester storm. In 1651 overstroomden vele delen van

Overijssel, hetgeen de dood betekende van vele mensen en vee. Ook de hogere delen van Duitsland en Polen werden door de watersnood getroffen. Een oude aantekening in het Markeboek beschrijft een andere natuurramp:

"Int jaar 1738 den 21sten juni is er een donderschoer opgekomen uit zuidwest omtrent vijf uur en is overgekomen te half zes, waaruit zo een verschrikkelijke regen is gevallen met zwaare donderslagen en lügttingen, dat de huizen beefden en daar is hagel gevallen zoo groot als een eendenij, waarvan de glazen met de wind veel bind in-eslagen en veel roggevelden en andere vrugten vernield en verwoest zijn, zodat het naar was om aan te zien. En is het schoer naar het noorden omgetrokken. En om zoo een straf af te weren beriepen de boerrigters eenen Hölting om te beraden, wat aan de zaak te doen was en men kwam hierin overeen, om door liefdegiften in 't vervolg bevrijd te wezen van onweer en hagelslag".

De gang van zaken rond deze liefdegiften wordt aldus omschreven:

- Aan weerszijden van de zandweg is het rogge land, door eeuwenlange opwerping van humus vele voeten opgehoogd. Naast die weg staat een meer dan honderdjarige kroezeboom. Deze strekt zijn takken over de weg uit. Tegen tweeën in de namiddag komt daar uit een roggepaadje een oude boer geschreden. Op zijn schouders draagt hij een stevige knuppel, welks einde halverwege in een massief roggebrood is gestoken. Achter deze boerrigter komt nog een dergelijke verschijning en bijna tegelijkertijd komen van her en der in langzaam gelijken tred gelijk beladen boeren opdagen. Maar reeds langer dan een uur tevoren zitten daar aan de weg een zes- of achttal oude en armelijk geklede vrouwen met tal van kinderen en kleinkinderen op het komende te wachten, in een gestatig vallende motregen. Inmiddels liggen de roggebroden op de grond. De verdeling kan echter nog niet beginnen want: "Voor wat, hoort immers wat". Eén der boerrigters roept tot de aanwezige vrouwen: "As iej nich wilt bidden, dan krieg iej niks". Tegelijk vallen zij op de knieën, de hoofden buigen zich, de handen zijn devotelijk gevouwen en de stilte die nu is ingetreden wordt alleen verstoord door het regengeplas en het gekuch van de kinkhoestkinderen. Na enige minuten verrijst de kleine schare en begint de uitdeling. Hoe

groter de nood hoe groter is het stuk roggebrood, dat men in ontvangst kan nemen. Na de verdeling zeulen de vrouwen met de kinderen, na de boeren luide: "Now nen good verbouw". toegewenst te hebben, over de modderwegen huiswaarts.-

De weergoden waren kennelijk niet zo onderste boven van deze offergaven, want in november 1775 werd Overijssel weer getroffen door een hevige storm en watervloed. Dan in 1825 een geweldige overstroming en vervolgens een strenge winter van 1829 op 1830.

WEERSVOORSPELLING.

De boeren waren terecht of ten onrechte gelukkig toen zich op een gegeven moment een "Veurkieker" aandiende, met name Johannes Bomhof. Hij was op 3 mei 1856 te Hengeveld geboren. Reeds als kind was hij geïnteresseerd in weersvoorspellingen. Zijn voorspellingen deed hij aan de hand van waarnemingen van de zon, de maan, de sterren en de windrichtingen. Iedere nacht om twaalf uur stond hij op, ging op zijn rug in een karrespoor liggen en observeerde het hemelgewelf. Belangrijk bij zijn voorspellingen waren de schijngestaten van de maan. Boog het mannetje op de maan diep voorover, dan kwam er veel regen, had hij twee bossen hout op zijn rug dan kon men een strenge winter verwachten. Lag de maan opzij, dan was er storm of ruw weer opkomst. Zoals gezegd ook de wind speelde een rol in zijn voorspellingen. Men had boven- en onderwinden, wanneer de onderwind tegen de bovenwind optrok, dan voorspelde hij onweer. Stonden de sterren schitterend aan de hemel dan was het altijd mooi weer.

De boeren consulteerden Bomhof regelmatig, vooral wanneer de hooitijd naderde en de graanoogst begon. De boeren hadden wel vertrouwen in hem.

DE WONDERDOKTER.

Behalve als weersvoorspeller genoot Bomhof ook een groot aanzien als wonderdokter. Zowel zieke mensen als zieke dieren wist hij met

zijn kruiden te genezen. Bij mensen behandelde hij de ziekten als de bof, huiduitslag, steenpuisten, wratten, likdoorns en rheumatiek. Met uitzondering van de rheuma-patienten moesten de zieken acht dagen in bed blijven. De rheuma-patienten moesten juist zoveel mogelijk lopen, zowel overdag als 's-nachts, omdat de ziekte overwonnen moest worden met zoveel mogelijk beweging. Likdoorns bestreed hij met een scheermes en de bof genas hij met gebroeid warm meel. Was hij met het genezen van mensen wat terughoudend, bij de dieren was hij veel radicaler. Onder het motto: "Ander gete oe toch kapot" hanteerde hij vaak het mes met succes.

DE MISDAAD IN DE 17 EEUW.

Uit de "Breuckregisters" lopende van 1638 - 1647 en van 1666 - 1669, dus over twaalf jaren, welke registers inhouden de strafrechtspraak van de "Drost des Landes Twenthe" blijkt dat gedurende die twaalf jaren 612 gevallen zijn berecht. Dat men in die tijd ook van wanten wist, constateren wij als we de proces-stukken doorlezen. We zien dat men er in die tijd ook niet voor terugdeinsde om te moorden en overvallen te plegen. Een boer uit Den Dolder gemeente Weerselo werd met een rapier in de borst gestoken en van zijn paard beroofd. De dader werd gestraft met een boete van 100 Car goltguldens (een soort rijksdaalder). Mishandelingen werden veelvuldig gepleegd, waarbij gebruik werd gemaakt van een rapier (lange puntige degen), Kodde (knots), kruise (een lange eiken wandelstok) en van een mes, waarmee men het slachtoffer "in de sied of in de bouck" stak, met een greepe (riek) waarmee men in het "gemoet" stak, of iemand "blont en blouw" sloeg of in "de rugge smeeet". Voor een vrij eenvoudige wond werd gewoonlijk een boete opgelegd van 4 goltguldens en 4 mud haver.

Betrekkelijk talrijk zijn de overtredingen tegen de openbare zedelijkheid, de al te intieme vergrijpen tegen "sins vaders maget, sins noabers maget, sins broders maget, sins swagers maget, tegen sins volle nigte, tegen marieje enz.

Ook werden er in die tijd "ehebreuck begangen". Honderd en acht van deze gevallen komen in het protocol voor. De boetes varieerden in deze gevallen van 20 tot 50 goltguldens en enige mudden haver. De geloofstrijd was in die dagen nog steeds gaande. Heb ik U eerder verteld over de vuurdood van de freules van Beckum, in de breuck-registers zien we dat de scherpe kanten wat afgesleten zijn. Toch lezen we nog, dat de Roomskatholieken nogal eens bekeurd werden als "Te sijnen huylse een paep had gepredikt"; "Een misse had laten doen te sijnen huylse en aan een roomsche geestelijcken aanleidinge was gegeven een kyndt te dopen". Verschillende van deze veroordelingen zijn te lezen, waarbij boetes werden opgelegd variërende van 25 tot 100 goltguldens.

HET LOSSE HOES.

De boeren leefden in de vroegere jaren zeer sober met hun huisgezinnen en hun vee. Hun woningen waren laag bij de grond. De wanden van de boerderij waren in hoofdzaak gemaakt van zogenaamd wand, bestaande uit recht opstaande stokken met een vlechtwerk van rijst-hout ertussen. Aan beide zijden werd dit vlechtwerk bestreken met leem. Dergelijke wanden vroegen veel onderhoud. Het gebeurde vaak dat de paarden er door heen sloegen. Het dak bestond uit een houtconstructie van geschildte boomstammen met daarop stro of riet. In deze losse hoezen sliep men in bedsteden. De bedsteden hadden een omvang van een tweepersoons bed en was gebouwd tegen een zijmuur. De voor en achterkant waren bijna tot aan het plafond dicht getimmerd en aan de voorzijde voorzien van gordijnen, die gesloten werden als men onder het verenbed kroop. De matras was gevuld met stro. Opvallend was, dat deze bedsteden zo kort waren. Men sliep in die tijd min of meer in een zittende houding. Men voorkwam hiermee, dat de mond openviel tijdens de slaap en boze geesten door de geopende mond het lichaam konden binnendringen. Baby's sliepen in een eigen bedje, dat stond op een plank in de bedstede van vader en moeder. Over het algemeen waren drie van deze bedsteden in het

woongedeelte aangebracht. Toereikend was dit over het algemeen wel. Moest de bedstede door meer dan twee man bevolkt worden, dan schikte men maar wat in.

Verder vond men in het losse hoes nog een melkkamer. Een paadje leidde meestal naar de bakspieker, een gebouwtje waar het brood werd gebakken.

Een muur tussen het woongedeelte ontbrak, zodat kippen en varkens vrije toegang hadden tot het woongedeelte van de mens. Het vuur lag in het midden van het woongedeelte, waarin geen schoorsteen was aangebracht. De rook zocht zich een uitweg door het stro- of rieten dak. Een verticaal opgestelde draaibalk, met daaraan een zijbalk, in het woonvertrek diende om de zware ketel, hangende aan een ijzeren ketting boven het vuur te draaien.

De meest gewone spijs der landlieden was gerookt vlees, haver gerst of roggebrij, die zo dik was dat deze met de handen aan stukken kon worden gebroken. De gewone drank was gerstewater, melk, hui (overblijfsel na het kaasmaken) of mede (honingdrank) andere lekkernijen kenden zij niet.

Eerst later werd het wand vervangen door bouwstenen muren. Ook werden toen schoorstenen aangebracht en zo omstreeks 1900 verdween het losse hoes. Er werden muren geplaatst tussen het woongedeelte van de mens en de deel waar de dieren verbleven, zodat het verblijf van mens en dier gescheiden werd. Vanzelf sprekend kwam dit de hygiëne ten goede. Dit was echt wel nodig, want er woedden nogal eens pest-epedemiën, zoals in 1602, 1617, 1655 en 1656. Alleen al de pest-epedemiën in 1655 en 1656 eiste enkel in de stad Deventer 4533 slachtoffers.

RANGEN EN STANDEN.

In "Geschiedenis van de provincie Overijssel" door J.A. Ostkamp in 1830 geschreven, lezen wij bij de indeling van de Volksklassen zo omstreeks de 1600 eeuw:

"De vierde en laatste volksklasse was die van de boeren of landlieden welker lot over het algemeen vrij drukkend was, hoewel zij zich ook op hun vrijheid beroemden".

Werd deze indeling in de standen in het algemeen gemaakt ook bij de boeren onderling kende men veel rangen en standen. Het criterium daarbij was het aantal paarden en/of koeien die iemand bezat. Een boer met meerdere paarden en koeien was aanzienlijk meer in tel dan een boer met maar één paard en enige koeien. Iemand die slechts een klein dagloners plaatsje bezat zonder paard, telde helemaal niet mee. Een zoon van een dagloner hoefde het dan ook niet in zijn hoofd te halen, om op een feestje met een boerendochter uit te gaan. Overigens gold dit ook voor boerenzoons wiens vader minder vee had dan die van de aanbeden boerendochter, terwijl voor de boerendochter dezelfde regels golden. Zo gaat het verhaal, dat de zoon van J Russchenkamp (6b) verliefd werd op de dienstmaagd van een naburige boerenfamilie. Edoch bij controle bleek, dat haar vader drie koeien minder bezat. De opgevatte liefde werd derhalve in de kiem gesmoord. Nu wilde het geval, dat er in die tijd een veemarkt werd gehouden te Hengelo. Mogelijk om haar verdriet te vergeten ging onze dienstmaagd daar naar toe. Op de markt aangekomen kocht zij enige loten en zie daar, zij won de hoofdprijs, bestaande uit drie koeien. Nu er geen beletsel meer tegen het huwelijk bestond, kon het verliefde paar elkaar het ja-woord geven.

Hoe dan ook bijna iedereen trouwde binnen de status, waarin hij of zij geboren was. Daar boerenjongens binnen hun stand maar een beperkte keus hadden en hun territorium in die oude tijd maar een paar dorpen besloeg moesten zij hun levenspartner proberen te vinden in een betrekkelijk kleine kring. Was de levenspartner eenmaal gevonden, dan volgde er de bruiloft.

DE BRUILOFT.

Nadat de nodige voorbereidingen waren getroffen, was het dan eindelijk zover, dat de trouwdag was aangebroken. Jannes en Mannes de noabers (buren) waren die morgen reeds vroeg op stap gegaan om de broedskoo bij het huis van de bruid af te halen. Het was enige uren lopen en men wilde op tijd bij de festiviteiten aanwezig zijn,

vandaar het vroege uur van vertrek. Bij hun vertrek hadden zij van de bruidegom een spier (hoeveelheid jenever) in de fles meegekregen. Na enige uren gaans kwamen zij bij het huis van de bruid aan. De koe was reeds keurig opgepoetst. Voordat zij de terugreis aanvaardden, schonk de bruid hun nog een fles met een hoeveelheid jenever voor de terugreis. Boze tongen beweren, dat zij bovendien nog even aanlegden bij een café dat zij passeerden. Na verloop van enige tijd begaf de bruidswagen, waarop de bruid met verdere familieleden zich bevonden, zich eveneens op weg naar het huis van de bruidegom. Aldaar aangekomen stonden de niendeuren wijd open en reed de bruidswagen de deel op. De aanwezigen aldaar hadden het "Dat ze lange jaren....." reeds ingezet, waarvoor de toonhoogte werd aangegeven door Gat Jan den Spölleman. Langzamerhand kwamen de vele gasten. Ook Jannes en Mannes erg vermoeid en nog steeds dorstig kwamen met de broedskoo aan. De broedskoo werd door alle aanwezigen bewonderd en gekeurd, terwijl de beide noabers door de bruidegom mee naar binnen werden genomen en nog eens extra getrakteerd werden. Na verloop van enige tijd begon het feest pas goed. Gat Jan den Spölleman ging op een verhoging staan en zette de "Driekesman" in. Als de Driekus man ten einde was, moesten de dansers offeren, immers de Spölleman moest ook betaald worden. Het dansen en drinken ging door tot een uur of zeven, maar dan werd het ook hoog tijd, dat de gasten zich naar de broodtafel begaven om zich weer wat nuchter te eten. Na de broodmaaltijd konden de vrouwen de uitzet van de bruid bewonderen, waarna het feest weer een aanvang nam. In de loop van de avond moest de Spölleman op zijn stoel worden vastgebonden om te voorkomen dat hij van zijn verhoging afviel. Na afloop van het feest begaf iedereen zich voldaan, doch verre van nuchter, huiswaarts. De andere dag kwamen de naaste bureu om de rommel op te ruimen, waarvoor ze weer werden beloond met een naobrulfte. Hierna konden bruid en bruidegom aan het werk op hun boerenbedrijf.

Ter vergelijking enige prijzen van onder andere vee en hun produkten. In 1825 kostte een mud rogge f 4,12; een pond boter 22 cent en een vette koe f 130,-.

Voor geïnteresseerden onder U een borreltje kostte in 1851 4 à 5 cent. In 1855 betaalde men voor een mud rogge f 10,73, voor een pond boter 50 cent en voor een vette koe f 160,-.

In 1863 betaalde men voor een gouden armband f 12,- en voor een zilveren horloge ketting f 17,30.

In 1864 was de biggeprijs f 4,- à f 5,-. Voor een vet varken betaalde men f 70,- à f 80,-, voor een beste melkkoe f 100,- à f 120,- en de melk deed 5 à 6 cent per liter.

In 1881 bracht één mud rogge f 12,-; een pond boter 70 cent en één vette koe f 170,- op.

De jaarinkomsten van een willekeurig boerenbedrijf in 1860 bedroegen in totaal f 1557,30, terwijl de uitgaven een bedrag groot f 1225,70 vergden. Een batig saldo derhalve van f 331,60.

Dan braken in 1890 de crisisjaren voor de boeren aan. De concurrentie van het buitenland deed van zich spreken. De Denen veroverden met hun betere kwaliteit boter de Engelse markt. De Nederlandse boter werd dikwijls vermengd met margarine en onder de handelsnaam "Friese-boter" naar Engeland geëxporteerd.

De genadeslag kwam toen sommige West-Europese landen hun grenzen sloten voor het Nederlandse vee, zodat ook aan die winstgevende export een einde kwam. We zien dan ook, dat de produkten veel minder geld opbrengen. Zo lezen we dat in 1890 een mud rogge nog maar f 6,25 opbracht, een pond boter 35 cent en een vette koe f 70,-. Een aanzienlijk verschil met de prijzen uit 1881. Doch in de loop der jaren zou zich de economie weer herstellen om vervolgens de op en neer gaande lijn voort te zetten.

Bij ons genealogisch onderzoek zijn wij in 1689 de familie Wernerus ter Haar - Ivfsink, toen woonachtig op "De Haar" te (Deldenerbroek) Aselo tegengekomen. De heren die zij moesten dienen waren dus de Mulerts, die overigens veelal verbleven in het huis Odink in Munsterland. Het huis Backenhage was daarom meestal onbewoond. De Mulerts was overigens een aparte familie. Zo lezen wij dat in 1770 drie boeren onder Backenhage te weten Jan Lammertink, Jagers Jan en Hendrik Lammertink door de toenmalige vrouwe van Backenhage werden ontboden op het kasteel Odink in Munsterland en aldaar aangekomen zonder enige aanleiding in de kasteeltoren op water en brood werden gezet. Het gelukte de drie boeren te ontvluchten. De vrouwe van Backenhage werd hierna door de Hooge Dwingwaardersbank van Overijssel tot een zeer zware boete veroordeeld. Ook deze geschiedenis zal in die tijd weer vele avonden tot gesprek hebben

gediend. Alhoewel de familie ter Haar het Deldenerbroek zo langzamerhand ging verlaten, willen we toch even de geschiedenis van Backenhage blijven volgen. In 1824 werd Backenhage verkocht aan de Arnhemse rentenier Henricus Civate. Na zijn overlijden werd in 1842 de nieuwe eigenaar Antony August DUL. We lezen eerst dan, dat onder andere tot het huis Backenhage "De Haar" behoorde. Het geheel bracht toen 76379 gulden op. In 1848 brak de nieuwe eigenaar het huis af en liet vervolgens een nieuw huis bouwen. De familie DUL vond daar geen blijvende woonplaats en op 7 februari 1905 werd de havezathe Backenhage verkocht voor de prijs van 85500 gulden. Het werd aan verschillende mensen verkocht, waardoor het gehele landgoed versnipperd werd.

De huidige eigenaar (1981) van "de Haar" is notaris Mr AC Nijsingh, Grotestraat 24 te Goor. Op de Haar staat momenteel één boerderij. Het bestaat uit 23 bunder grasland en 20 bunder bos. De bewoners van de boerderij zijn nu de familie Huiskes. Zij hebben dus de plaats ingenomen van de familie Wernerus ter Haar. Het huis Backenhage wordt thans bewoond door de arts J.H. Ressing en diens familie.

DE HEERLIJKHEID ALMELO.

Swieberta Ivfsink met wie Wernerus ter Haar gehuwd was, was afkom-

L. Meyer

HET HUIS ALMELO.

stig uit de heerlijkheid Almelo. Van de heerlijkheid Almelo wordt al melding gemaakt in 1270. Omstreeks 1689, het jaar waarin Swieberta Ivfsink de heerlijkheid Almelo verliet om zich te gaan vestigen op "De Haar" te Deldenerbroek, zwaaide Adolf Hendrik van Rechteren de scepter over de heerlijkheid. Hij was op 8 februari 1695 getrouwd met de 22 jarige Sophia Juliana gravin von Castell-Rudenhhausen. Adolf Hendrik van Rechteren overleed in 1731. In verband met zijn overlijden werden gedurende drie weken in het district Almelo drie maal daags de klokken geluid. Tot de heerlijkheid Almelo behoorde een groot aantal erven, waaronder ook het erf Ivfsink. De erven waren gelegen onder de stad en het ambt Almelo, Vriezenveen, Tubbergen, Borne en Wierden, een en ander 2800 Ha groot.

HET HUIS SATERSLO.

Zo omstreeks 1830 komen we de familie ter Haar tegen in de havezathe Saesveld met het huis Saterslo. De wijk Saesveld behoort onder de gemeente Weerselo. Enige families ter Haar bewoonden boerderijen die behoorden onder havezathe Saesveld. Het huis Saterslo heeft gestaan achter de R.K.kerk te Saesveld. Geen burcht in Twente wijst op een geschiedenis waarin aanval en afweer, verwoesting en opbouw zich zo zeer afwisselden als het burcht Saterslo. Reeds in 1266 komt het in de geschiedenis voor. Het zou echter te ver voeren deze hele geschiedenis na te gaan. We beginnen daarom op 17 januari 1735 de dag waarop het geslacht Droste zu Visscherung de havezathe en al daarbij behorende erven en landerijen koopt voor een bedrag van 105000 gulden. De koper van de havezathe was Maximilliaan Heijndereick Droste zu Visscherung. Het huis Saterslo was toen al vervallen en onbewoond. Het was een woonplaats geworden van uilen en andere vogels. In 1776 werd de gehele havezathe getaxeerd op 133243 gulden. Het aantal boerenerven behorende bij de havezathe bedroeg toen 33. De boeren die daarop woonden, waren tot het volgende verplicht: "Zij moesten die paarden

hebben voor hand- en spandiensten, die kleine handdiensten to verrigten so oft als dieselve daertoe verboetet (opgeroepen) worden als tot cultivering des havesaets landerijen, korn en granen to fahren, to graven, wijden, dorsgen, wasgen ofte andersto requi-reert, dieselve moeten oock op veere Reijsen als van Deventer en Zwolle dienen, mits dat de diensten dageliks met kost en dranck moeten versien worden, jeder Boer moet oock alle jaar 1 pond vlas, hetwelcke van het huys Saterslo geleverd wordt tot gaeren spinnen". Het was nogal wat, doch later zouden deze verplichtingen verdwijnen. In 1817 werd het huis Saterslo met de grond gelijk gemaakt, doch de havezathe blijft voorlopig in het bezit van de familie Droste zu Visscherung.

Bij notariële acte d.d. 13 oktober 1866 wordt het erve "Hofmeijer" te Saasveld door Clemens Graaf Droste zu Visscherung verhuurd aan Johanna Koebrugge weduwe van Gerrit Jan ter Haar (5b). De huurprijs van het erve hofmeijer bedroeg f 175,- per jaar, te betalen in pruisisch geld.

Het Huis Saasveld ca. 1740.

Bij notariële acte van 12 oktober 1866 wordt het erve Kolmschot verhuurd aan Gerardus ter Haar (5c). De verhuurder was ook hier Clemens Graaf Droste zu Visscherung. Gerardus ter Haar betaalde voor het erve Kolmschot een huur van f 346,- per jaar, eveneens te betalen in pruisisch geld.

Op 17 september 1917 koopt Gerardus ter Haar (een zoon van Gerrit Jan ter Haar en Johanna Koebrugge (5b)) het erf Hofmeijer van Clemens Graaf Droste zu Visscherung voor de somma van f 10.300,-.

Inmiddels zijn we al enige malen de familienaam ter Haar tegen gekomen in de geschiedenis van Twente. Nu U enig inzicht hebt gekregen in de omstandigheden waarin onze voorvaderen leefden en hun geluk en leed weet te plaatsen in de tijd waarin zij leefden, wil ik me nu beperken tot onze voorouders zoals ze op bijgevoegd schema voorkomen.

Het zal U bekend zijn, dat de registers van de burgerlijke stand er gekomen zijn in 1811 tijdens de overheersing van Nederland door Lodewijk Napoleon. Voor die tijd zijn wij, wat onze naspeuringen betreft aangewezen op de kerkelijke registers. Deze registers zijn over het algemeen niet zo uitgebreid en niet altijd even duidelijk. Het komt nogal eens voor, dat iemand onder verschillende namen staat ingeschreven en dat naar willekeur dan van de ene en dan van de andere gebruik wordt gemaakt. Overigens komt dit ook nogal eens voor in de beginperiode van de registers van de burgerlijke stand. Bij ons onderzoek komen we uiteindelijk terecht in het kerkelijk huwelijksregister van Delden. We lezen daarin, dat op 20 augustus 1689 het huwelijk wordt afgekondigd en op 10 september 1689 wordt voltrokken van:

1. WERNER JANSEN OP DE HAAR IN ASELE

en

SWIERKEN JANSEN VAN 'T YVFSINK IN DE HEERLIJKHEID ALMELO

1689

clamatie die Werner Jansen op de Haar in Asele
 o. g. b. is.
 dat is g. b. is.
 Swierken Jansen van 't yfsink in de heer-
 l. Almeloe

Uittreksel uit het kerkelijk huwelijksregister. Betreffende het huwelijk van Wernerus ter Haar en Swieberta Ivsink, toen nog beiden Jansen genoemd. (1).

Als dit echtpaar kinderen krijgt worden zij als ouders in het doopregister ingeschreven onder de namen Wernerus ter Haar en Swieberta Ivfsink. Men kan dus stellen dat onze familienaam voor het eerst officieel wordt gebruikt op 31 augustus 1690 als het eerste kind van Wernerus en Swieberta met name Joannis wordt ingeschreven in het doopregister.

1690

*31^a circa undecima noctis natus Joannis
wernerus ter haer Sparren. Legi.
swieberta ivfsink
4^a septembris baptizatus in Aselo.
Arnoldus ivfsink pater.*

Uittreksel doopregister. Betreffende de doop van Joannis ter Haar (2a). Hierbij wordt voor het eerst de familienaam ter Haar vermeld. Natuurlijk zijn er meerdere families die de naam ter Haar dragen, zonder nazaten te zijn van Wernerus en Swieberta. Hun familienaam heeft dan een andere oorsprong.

Uit het huwelijk van Wernerus en Swieberta worden negen kinderen geboren te weten:

- 2.a. JOANNIS, gedoopt op 31 augustus 1690 te Aselo;
- 2.b. JOANNA, gedoopt op 21 juni 1692 te Aselo;
- 2.c. JOANNIS, gedoopt op 4 november 1694 te Aselo;
Merkwaardig genoeg vermeldt de pastoor hier als de naam van de moeder weer Swieberta Jansen.
- 2.d. GERTRUDIS, gedoopt op 27 oktober 1696 te Aselo;
- 2.e. JOANNIS, gedoopt op 30 oktober 1698 te Aselo;
2. ARNOLDUS, (later ook Arend genoemd), gedoopt op 3 mei 1701 te Aselo;
- 2.f. ALIJDA, gedoopt op 3 mei 1701 te Aselo (Een tweelingzuster dus van Arnoldus.);
- 2.g. REINERUS, gedoopt op 11 augustus 1703 te Delden;
- 2.h. JOANNIS, gedoopt op 22 februari 1705 te Delden.

Opvallend is, dat 4 kinderen worden gedoopt onder de naam Joannis. Dit zou er op kunnen wijzen, dat de voorgaande zonen met de naam Joannis reeds overleden zijn bij de geboorte van de volgende. De kindersterfte deed in die dagen nogal eens van zich spreken.

Tweede in de lijn van onze voorvaderen is Arnoldus, zoals reeds gezegd is hij samen met zijn zuster Alijda op 3 mei 1701 te Aselo gedoopt.

ARNOLDUS TER HAAR

en

WILHELMINA (BERENDINA) MEIJER

trouwen op 24 maart 1733 in de R.K. kerk te Delden. Hun huwelijk was op 14 februari 1733 afgekondigd.

Beiden zijn inwoners van het Deldenerbroek en blijven daar na hun huwelijk ook wonen. Dit echtpaar krijgt zes kinderen te weten:

3. BEREND, gedoopt op 14 november 1734 te Delden;
- 3.a. JOHANNES, gedoopt op 22 januari 1736 te Delden;
- 3.b. GERARDUS, gedoopt op 30 maart 1738 te Delden;
- 3.c. GERARDUS, gedoopt op 2 juni 1740 te Delden;
- 3.d. WILHELMUS, gedoopt op 3 augustus 1742 te Delden. (alias "Kiek in 't Veld);
- 3.e. GEERTUDIS, gedoopt op 20 augustus 1743 te Delden. (alias "Kiek in 't Veld).

In het doopregister van deze generatie wordt verschillende malen als familienaam de naam Van d' Haar vermeld.

Op 22 mei 1762 wordt het huwelijk afgekondigd van:

1762
2 gecopieerd. 13 filin
Berent ter Haar J. m. uit het Broek en
Berendine Kleijssen J. D. uit t Borner

BEREND TER HAAR UIT HET DELDENERBROEK

en

BERENDINA KLEIJSEN UIT HET BORNERBROEK

Dit huwelijk wordt op 13 juni 1762 voltrokken. Berend overlijdt omstreeks de 29ste augustus 1810. In het register van overlijden lezen we dan:

"Delden den 29 van den oogstmaand 1810 geeft G. ter Haar aan, dat overleden is: Berend ter Haar oud 78 jaren, gewoond hebbende in 't Deldenerbroek, gehuwd geweest, nalatende zes kinderen".

*Delden den 29 van augustus 1810
Geeft G. ter Haar aan, dat overleden is
Berend ter Haar oud 78 jaren
gewoond hebbende in 't Deldenerbroek
gehuwd geweest nalatende zes kinderen*

Uittreksel uit het kerkelijk overlijdensregister van Delden. Betreffende het overlijden van Berend ter Haar. (3).

De leeftijd in het register vermeld is niet juist. Als Berend overlijdt is hij 76 en niet 78 jaar. G. ter Haar, die van dit overlijden aangifte doet, is vermoedelijk de zoon van Berend en één van onze voorvaderen.

Berend en Berendina krijgen zes kinderen te weten:

4.a. GEERTUDIS, gedoopt op 27 december 1763 te Delden. Zij trouwt later met Hermannus Wolthuis.

Zij sterft te Zenderen, gemeente Borne op 31 maart 1845 des voormiddags te 11.00 uur. Aangifte van dit overlijden doen Antonie van den Boswoud oud 55 jaar en Willem Everink, oud 47 jaar, beiden landbouwers van beroep en burens van de overledene. De overlijdensacte wordt opgemaakt door de

burgemeester van de gemeente Borne, Jan Bussemaker-Berendszoon.

- 4.b. FENNA (later ook Janna genoemd) wordt gedoopt op 20 mei 1767 te Delden. Zij trouwt met Bernardus Rovink en sterft te Deldenerbroek in het huis nr. 5 op 28 januari 1840 's morgens om 5 uur. Aangifte van dit overlijden doen Jan Hendrik Lentelink, oud 55 jaar en Gradus Brummelhuis, oud 53 jaar, beiden landbouwers en buren van de overledene. De overlijdensacte wordt opgemaakt door de burgemeester van het Ambt Delden, Diederik Jan Weerts.
- 4.c. ALEIDA, gedoopt op 12 augustus 1768 te Delden, zij trouwt met Gerhardus Oude Buul en sterft te Deldenerbroek in het huis nr 61 op 10 maart 1849 's avonds om 10 uur. Aangifte van dit overlijden doen Derk Westerink, oud 34 jaar en Gradus ter Haar oud 33 jaar, beiden landbouwers van beroep. De overlijdensacte wordt opgemaakt door de burgemeester van het Ambt Delden Meester Rudolph Berend Visser.
4. GERARDUS, één van onze voorvaderen dus, wordt gedoopt op 25 maart 1771 te Delden. Op 5 mei 1799 gaat hij in ondertrouw met: Geertruij Doeschoten (ook genoemd Duschoten en Rouweler). Op 24 mei 1799 trouwen zij in de R.K. kerk te Delden. Gerardus overlijdt op zaterdag 5 september 1835 in het huis Deldenerbroek nr. 60. Hij bereikt de leeftijd van 64 jaar en niet zoals in de acte staat vermeld 62 jaar. Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Klaas Markslag oud 55 jaar en Gerrit Jan Luttikhuis oud 51 jaar, beiden landbouwers van beroep en buren van de overledene. De acte wordt opgemaakt door Carel Frederic Herman Putman-Cramer, burgemeester van het Ambt Delden. Na het overlijden van Gerardus verhuist Geertruij naar Hertme, gemeente Borne en pacht daar het erf Harink, samen met haar oudste ongehuwde zoon Bernardus (5a). Zij overlijdt te Hertme op vrijdag 30 april 1858 (80 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Gerrit Knoef, oud 63 jaar en Hendrikus Fenniglo, oud 35 jaar, beiden

landbouwers van beroep. De acte wordt opgemaakt door Johannes Bernardus Schoenmaker, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

4.d. JOHANNES, wordt gedoopt op 17 oktober 1775 te Delden. Vermoedelijk is hij vrijgezel gebleven. Hij overlijdt op vrijdag 19 februari 1816 te Zenderen, gemeente Borne in het huis nr. 77 (40 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Lambertus Kastée, oud 37 jaar en Jannes Habbeed, oud 37 jaar, beiden woonachtig te Zenderen. De acte wordt opgemaakt door Willem Christiaan Lantmant, schout der gemeente Borne.

4.e. ALEIDA wordt gedoopt op 28 februari 1779 te Delden. Zij trouwt met Jannes Oude Wolbers. Zij overlijdt te Bornebroek, gemeente Borne, op dinsdag 5 januari 1858 des namiddags 3 uur (78 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Jannes Wolbers, oud 51 jaar en Engbert ten Dam, oud 44 jaar, beiden landbouwers van beroep. De acte wordt opgemaakt door Jurriaan Jacob van Cleeff, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne. Men is in die tijd nogal kort van memorie, want in de acte staat vermeld, dat de naam van de moeder van de overledene niet bekend is.

Voor wat onze voorvaderen betreft, pakken we de draad nu weer op bij:

5 Meij
2. 26 Meij in de Roomsche Kerk te Deld. getrouwd
Tijn onbetrouwd G. ter H.
J. m. geb. en wonende
op Deldenerbroek
met
Geertruij Doelsho
W. D. geb. en wonende
op Haldham

en

GEERTRUIJ DOESCHOTEN

die zoals U heeft kunnen lezen op 24 mei 1799 in het huwelijk treden. Uit dit huwelijk worden negen kinderen geboren.

Men raakte kennelijk uitgeboerd te Delden, want we zien dat de kinderen van dit echtpaar successievelijk verhuizen naar de gemeente Borne en Weerselo.

5.a. BERNARDUS, gedoopt op zondag 13 juli 1800 te Delden. Hij blijft vrijgezel en overlijdt op vrijdag 31 augustus 1877 te Hertme, gemeente Borne (77jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Jan Hendrik Daggel, oud 63 jaar en Jannes Pigge oud 48 jaar, beiden landbouwers en woonachtig in de gemeente Borne. De acte wordt opgemaakt door Jurriaan Jacob van Cleeff, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

Bernardus, in officiële stukken ook wel Berend Jan genoemd, heeft kennelijk goed geboerd. We hebben van hem verschillende notariële actes kunnen vinden. Zo zien we dat op 11 september 1862 bij de notaris in het arrondissement Almelo Engbert Wilmlink een acte passeert, waarin Berend Jan aan Jannes Kuiper, landbouwer van beroep en wonende te Dulder, gemeente Weerselo, een hypotheek verstrekt van driehonderd gulden pruisisch geld tegen 4 % rente per jaar. Tot zekerheid dienen dan de volgende percelen:

Sectie I. nummers:

18 weiland met heide zestig roeden;

19 huis en erf, twee roeden en tien el;

1465 heide vijfentachtig roeden en vijftig el;

1085 weiland achtendertig roeden en negentig el.

Het betreffende huis heeft gestaan op de hoek van de Hertmerweg / Peddemorsweg te Den Dulder Gemeente Weerselo.

Bij het verleden van deze acte treden als getuigen op Gerrit Nieuwenhuis, zonder beroep en Andries Langler, van beroep wever, beiden woonachtig te Borne.

Onder deze acte komen we voor het eerst een handtekening van

een ter Haar tegen. Geen vloeiend handschrift uiteraard, wat gebrekkig en met stijve vingers neergeschreven. Voorheen zien we dat in de actes steeds wordt vermeld, dat betrokkenen de "schrijfkunst" niet machtig zijn.

Op 4 juli 1877 (Bernardus voelt kennelijk dat zijn einde nadert) laat hij bij notaris Wilmink te Borne een testament opmaken, waarin hij Gradus Velthuis, een zoon van zijn zuster Gesina (5d) als zijn erfgenaam aanwijst. Gradus Velthuis woont eveneens in de buurtschap Hertme bij Borne en zal ongetwijfeld zijn oom in moeilijke tijden hebben bijgestaan.

Gradus Velthuis heeft als erfgenaam de volgende verplichtingen:

- a. Hij moet uit de erfenis een legaat van één duizend gulden afstaan aan zijn neef Gradus Blenken, zoon van wijlen Bernardus' zuster Engelina (5h). De notariële acte van dit legaat passeert op 8 november 1877 eveneens bij notaris Engbert Wilmink te Borne. Als getuigen treden nu op Hendrik Lammerink, candidaat notaris en Derk van der Vegte, arbeider, beiden woonachtig te Borne.
- b. Verder moet hij uit de erfenis een legaat van één duizend gulden afstaan aan zijn oom Gradus ter Haar (5c) wonende op Kolmschot (thans perceel Gravenallee 13 Den Dulder gemeente Weerslo). Ook de acte hiervan opgemaakt passeert op 8 september 1877 bij notaris Engbert Wilmink te Borne in tegenwoordigheid van Roelof Zwiersen, deurwaarder te Delden en Hendrik Lammerink, candidaat notaris te Borne.

Berend Jan is in november 1861 erfgenaam geworden van wijlen zijn moeder Geertruij Doeschoten (4). Tijdens haar leven, na de dood van haar man, bewoont zij met haar zoon Bernardus het erf Harink in de buurtschap Hertme te Borné. (Vermoedelijk thans Braamhaarstraat 1). Zij hebben dit erf aanvankelijk gepacht van Meester Gerardus Johannes Otto Dorus Dijkers en diens vrouw Johanna Hendrika Lamberts. Na het overlijden van zijn ouders wordt hun zoon Hendrik Johan Diederik Willem Dijkers de nieuwe eigenaar van de Harink. Een en ander is vastgelegd bij notariële acte d.d. 1 augustus 1857.

- 5.b. GERARDUS (JOHANNES) wordt gedoopt op zaterdag 24 april 1802 te Delden. Op vrijdag 23 november 1827 treedt hij in het huwelijk

met Janna Koebrugge gedoopt te Delden op 21 oktober 1804, dochter van Rudolphi Koebrugge en Janna Horst. In het certificaat van de Nationale Militie zien we dat Gerardus Johannes in oktober 1827 voor de Militie wordt gekeurd en dat hem bij de loting het nummer 39 ten deel valt, hetgeen hem tot geen dienst verplicht. Het volgende signalement wordt van hem vertstrekt:

lengte	: 1 el 750 str
aangezicht	: dik
voorhoofd	: rond
ogen	: blauw
neus	: ordinair
mond	: id.
kin	: rond
haar	: donker bruin
wenkbrauwen	: id.
merkbare tekenen	: gene
handtekening	: kan niet schrijven.

Gerardus Johannes overlijdt op zondag 4 september 1859 des morgens om 3 uur in het huis nr. 8 te Den Dulder, gemeente Weerselo (57 jaar). Aangifte van dit overlijden doen Jan Hendrik Tinselboer, oud 55 jaar, van beroep landbouwer en Jannes Huizink, oud 56 jaar van beroep veldwachter, beiden woonachtig te Weerselo. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, ambtenaar van de burgerlijke stand te Weerselo.

Bij notariële acte d.d. 13 oktober 1866 huurt Janna Koebrugge, toen reeds weduwe, het erf Hofmeijer te Saasveld, gemeente Weerselo (nu perceel Postweg 18 den Dulder). Eigenaar van dit erf is de Hooggeboren Heer Clemens Graaf Droste zu Visscherung, wonende op het Slot Darveld, diens gemachtigde is Heer Jozeph Niesert, rentmeester, wonende op het slot Visscherung, bij Lüdinghausen, bezirck Münster en als diens mondelinge gemachtigde treed weer op Hendrik Lammerink, kantoorbediende wonende te Borne.

In de acte lezen we, dat de huur wordt aangegaan voor 1 jaar, tegen een huurprijs van 175 gulden. Het aantal voorwaarden waaraan de huurster zich te houden heeft bedraagt zestien. Het

zou te ver voeren al deze voorwaarden hier te vermelden, doch enige daarvan wil ik U niet onthouden. We lezen:

"in geval het reparatiën betreft ten laste van den verhuurder, zal deze de materialen leveren en de werklonen betalen, terwijl alle vrachten en transporten ten laste van de huurdersche komen, dezelfde de nodige handreiking moet doen en de werklieden den kost geven zonder vergoeding".

"De huurdersche heeft geen regt op vermindering van huur wegens buitengewonen of onvoorziene toevallen welke haar mogten treffen zoals: brand, hagel, vorst, overstroming of oorlog en andere rampen".

Johanna Koebrugge overlijdt op zondag 30 juli 1876 's morgens om 11 uur in het huis nr 8 (erf Hofmeijer) te Den Dulder, gemeente Weerselo (71 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door haar zoon Bernardus ter Haar oud 34 jaar (Hij trouwt op woensdag 28 augustus 1878 met Maria Hesselink, uit Weerselo) en Bernardus Holtkamp, oud 37 jaar, beiden landbouwers en woonachtig te Weerselo.

De acte wordt opgemaakt door Hendrikus Nicolaas Osse, burgemeester van Weerselo.

Het erf Hofmeijer wordt heden (1982) nog steeds bewoond door nakomelingen van Gerardus Johannes ter Haar en Johanna Koebrugge. Op 17 september 1917 wordt het erf gekocht door Gerhardus ter Haar. Hij is de enige zoon van Bernardus ter Haar en Maria Hesselink (hierboven reeds genoemd), een kleinzoon dus van Gerardus Johannes en Johanna Koebrugge.

- 5.c. GERARDUS wordt gedoopt op donderdag 8 november 1804 te Delden als zijnde een zoon van Gerardus van de Haar en Geertrudis Düssel. In de officiële stukken blijft hij vele jaren deze naam voeren. Later wordt deze fout hersteld en gaat hij onder zijn echte naam weer door het leven.

Uit het certificaat van de Nationale Militie van het lichtingsjaar 1823 blijkt dat hij in het ambt Delden op 12 oktober 1823 is ingelijfd bij het 4e Bataljon Artillerie Nationale Militie en dat hij gedurende de tijd van 5 jaren bij dit Bataljon heeft gediend. Zij signalement luidt:

lengte	: 1 el 727 str.
aangezicht	: blozend
voorhoofd	: rond
ogen	: licht bruin
neus	: gewoon
mond	: gewoon
kin	: spits
haar	: licht bruin
wenkbrauwen	: id.
merkbare tekenen	: wrat op linker wang
handtekening	: kan niet schrijven.

Op dinsdag 11 januari 1831 's morgens om 10 uur trouwt Gerardus in het Gemeentehuis te Weerselo met Catharina Withag. Zij is een dochter van Gerhard Withag en Johanna Withag en weduwe van Hermannus Kolmschot. Zij is geboren te Weerselo op 9 december 1783. Als Gerardus trouwt is hij 26 jaar en zijn bruid 47 jaar. Het huwelijk wordt gesloten door Daniël Sereverius, burgemeester van Weerselo. Als getuigen bij dit huwelijk treden op Gradus Schotten, oud 34 jaar, Gradus Compennie, oud 55 jaar, Jannes Bosch, oud 37 jaar en Hendrikus Roelvink, oud 39 jaar, allen landbouwers en woonachtig in de gemeente Weerselo. Na het huwelijk gaat Gerardus bij Catharina wonen op het erf Kolmschot (thans perceel Gravenallee 13 Den Dulder.) Na de dood van Catharina huurt Gerardus het erf Kolmschot. Een en ander wordt bij notariële acte vastgelegd door notaris Engbert Wilmink te Borne. De huurprijs bedraagt driehonderdzesenvieertig gulden te betalen in pruisisch geld. Ook worden hier weer een 16 tal voorwaarden gesteld, waarvan ik er reeds enige heb opgesomd.

Inmiddels heeft Gerardus geleerd zijn handtekening te plaatsen, deze schittert nu onder de notariële acte.

Catharina Withag overlijdt op zaterdag 8 augustus 1863, des namiddags 4 uur in het huis nr. 50 te Den Dulder, gemeente Weerselo. Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Jannes Meijer, oud 68 jaar en Hendrikus Roelvink, oud 72 jaar, beiden landbouwers en te Weerselo woonachtig. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo.

Op zondag 16 januari 1881 's morgens om 9 uur overlijdt Gerardus (76 jaar). Zijn sterfhuis ligt eveneens in de wijk Den Dulder, gemeente Weerselo en draagt het nummer 46. Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Jannes Oude Wansink, oud 48 jaar en Bernardus Bartelink oud 34 jaar, beiden landbouwers van beroep en te Weerselo woonachtig. De acte wordt opgemaakt door Hendrikus Nicolaas Osse, burgemeester van Weerselo.

- 5.d. GESINA wordt gedoopt op zondag 19 oktober 1806 te Delden. Op maandag 26 november 1826 des morgens om elf uur treedt zij in het Gemeentehuis te Borne in het huwelijk met Johannes Lucas Velthuis, gedoopt op 6 april 1783 te Borne. Gesina is dan 20 jaar en Johannes Lucas Velthuis 43 jaar. Hij is een zoon van Joannis Velthuis en Gertrudis Misdoop. Het huwelijk wordt voltrokken door de burgemeester van Borne Meester Willem Christiaan Lantman. Als getuigen zijn hierbij aanwezig Jan Nijhuis, van beroep wever, oud 65 jaar, Gerrit Wissink, van beroep wever oud 58 jaar, Hermannus Bierink, van beroep horlogemaker, oud 46 jaar en Hendrik Postdag, van beroep huurder (?), oud 62 jaar, allen in de gemeente Borne woonachtig.

Enige jaren na de dood van haar man en wel op 6 juli 1873 schenkt de zoon Jan Lucas Velthuis aan zijn moeder Gesina ter Haar een boerenplaatse, genaamd Veltzicht, gelegen in de gemeente Borne, Sectie C nr. 510. Het betreft een huis, erf, bouwland en heide tesamen groot vier hectares, zevenentwintig ares en zeventig centiares. Dit boerderijtje staat aan de Wetering te Hertme gemeente Borne.

Van deze schenking wordt door notaris Engbert Wilmink te Borne een acte opgemaakt in aanwezigheid van Hendrikus Lammerink, candidaat notaris en Gradus ten Cate, arbeider, beiden woonachtig te Borne.

Op donderdag 24 oktober 1867 des namiddags 4 uur overlijdt te Hertme, gemeente Borne Johannes Lucas Velthuis (83 jaar). Aangifte wordt gedaan door Hermannus Stokkentreef, oud 60 jaar, van beroep klompenmaker en Hermannus Meulenbroek, oud 32 jaar van beroep landbouwer, beiden woonachtig te Borne. De

acte wordt opgemaakt door Jurriaan Jacob van Cleeff, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

Gesina overlijdt op donderdag 26 januari 1882 des middags om 12 uur te Borne (75 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Bernardus Olde Velthuis, oud 65 jaar en Hermannus Meulenbroek, oud 32 jaar, beide landbouwers en te Borne woonachtig. De acte wordt opgemaakt door Hermannus Morselt, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

5. HERMANNUS, wordt gedoopt op woensdag 15 februari 1809 te Delden. Uit het certificaat van de Nationale Militie blijkt, dat hij behoort tot de lichting 1828, doch dat hij de militaire dienstplicht niet hoeft te vervullen. Hij wordt namelijk vrijgesteld vanwege "den volbragten dienstitijd zijns broeders". Bij loting evenwel was hem het nummer 17 ten deel gevallen. Vermoedelijk, doordat hij is vrijgesteld is van hem geen signalement vervaardigd. Op zaterdag 30 april 1842 des morgens om 10.00 uur treden in het gemeentehuis te Weerselo Hermannus ter Haar en Maria Houwer in het huwelijk.
- Maria Houwer is geboren op zaterdag 25 december 1819 te Weerselo. Zij is een dochter van Bartus Houwer en Hermina Oude Mulders, ook Hannink genaamd. Bij het aangaan van het huwelijk is de vader van Maria reeds overleden. Haar moeder is evenals haar dochter te Weerselo woonachtig. Het huwelijk wordt voltrokken door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo. Als getuigen van dit huwelijk zijn aanwezig Gerrit Guinink, van beroep schoolonderwijzer, oud 40 jaar, Bernardus Pol, van beroep herbergier, oud 36 jaar, Antonij Velthuis, van beroep landbouwer, oud 32 jaar, Hendrik Meeshuis, van beroep landbouwer, oud 42 jaar. De derde getuige is te Borne woonachtig, de overigen te Weerselo.

Hermannus overlijdt op donderdag 15 december 1892 des namiddags om 9 uur in het huis nr. 23 te Den Dolder, gemeente Weerselo. (Thans Peddemorsweg 6). Hij heeft dan de leeftijd van 83 jaar bereikt. Aangifte van dit overlijden doen: Jan Hendrik Reschot, oud 37 jaar van beroep landbouwer en Gerardus Aloisius Bosele, oud 31 jaar, van beroep ambtenaar ter secretarie, beiden woonachtig te Weerselo. De overlijdensacte

NUMMER. 126.

Op heden den zestiensten der maand December
des jaars een duizend acht honderd twee en negentig, compareerden voor ons

Catharinus Hubertus Ignatius van Heijden

Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente WEERSELO, Provincie OVERIJSEL,

Johannes Hendrik Roschal, oud-rechtsadvocaat, landbouwer, en Gerardus, Marinus Roschal, beide wonende te Weerselo;

de welke ons hebben aangegeven dat Hermannus ter Haar,

drie en tachtig jaar, landbouwer, schiedes, voorts wonende te Weerselo, gesamenlijk met Hermannus Frongink, oud 37 jaar, van beroep landbouwer en Willem Johannes Franke, oud 56 jaar, gemeentevelddwachter, beiden wonende te Weerselo, de overlijdensacte van Hermannus ter Haar, overleden te Weerselo, hebben gelyd.

op den vijftienden des maands
des maands te negent ure, in het Huis staande in
de wijf Roschal, oud-rechtsadvocaat, is overleden.

Van welke aangave wij deze acte hebben opgemaakt, die na gedane voorlezing is geteekend door ons in de titel van compareerden, overlijdensacte eerste
met gesamenlijk te hebben gelyd.

J. A. Rosch.

Voorbejden

Uittreksel uit het overlijdensregister van de gemeente Weerselo.
Betreffende het overlijden van Hermannus ter Haar (5).

wordt opgemaakt door Antonius Catharinus Hubertus Ignatius van Heijden, ambtenaar van de burgerlijke stand te Weerselo.

Maria Houwer overlijdt op zaterdag 11 mei 1907 des morgens om 3 uur in het huis nr. 22 te Den Dolder, gemeente Weerselo. Zij is dan 87 jaar. Aangifte van dit overlijden doen Gerardus Hermannus Frongink, oud 37 jaar, van beroep landbouwer en Willem Johannes Franke, oud 56 jaar, gemeentevelddwachter, beiden wonende te Weerselo. De overlijdensacte wordt opgemaakt door Johannes Martinus Croonen, ambtenaar van de burgerlijke stand te Weerselo.

5.e. BERENDINA, wordt gedoopt op zaterdag 13 april 1811 te Delden. Als familienaam wordt nu weer eens vermeld van der Haar, terwijl als naam van de moeder staat vermeld Groote Rouwler. Berendina bereikt geen hoge leeftijd, reeds op 20-jarige leeftijd overlijdt zij te Almelo. Zij is daar dan als boerenwerkster in dienstbetrekking. Zij overlijdt op maandag 21 november 1831 des voormiddags om half twaalf bij het huis staande in Boomshoek wijk 2 nr. 76. De notitie "bij" zou er op kunnen wijzen, dat zij plotseling is overleden of dat haar een ongeval is overkomen. In een extract van de overlijdensacte van de gemeente Almelo lezen wij, dat haar oudste broer Bernardus (Berend Jan) 5a met Antony Langkamp, oud 42 jaar, van beroep landbouwer, wonende te Almelo, aangifte van het overlijden doen. Mogelijk is Antony Langkamp de werkgever van Berendina geweest.

De acte blijkt te zijn opgemaakt door de burgemeester van Almelo, Lambert Jan Sloet.

- Waren de kinderen tot nu toe bij de doop ingeschreven in de R.K. kerkelijke doopregisters, van nu af aan wordt van de geboorte aangifte gedaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. De eerste voor wie dit geldt is: -

5.f. BERNARDUS. In de nog volledig met de hand geschreven acte zien we, dat Bernardus wordt geboren te Deldenerbroek op maandag 24 januari 1814 des morgens om 10.00 uur. Zijn vader Gerrit doet van deze geboorte aangifte en neemt als getuigen mee: Jan Hendrik Loo, oud 43 jaar en Bernardus Lammertink, oud 51 jaar, beiden landbouwers van beroep en wonende te Deldenerbroek. De acte wordt opgemaakt door de burgemeeste van Delden Hendrik Jan Averink. Blijkens het certificaat van de Nationale Militie, lichtingsjaar 1833, loot Bernardus het nummer 39 hetgeen betekent, dat hij zijn dienstplicht niet hoeft te vervullen.

zijn signalement is:

lengte	: 1 el ? str
aangezicht	: rond

voorhoofd	: idem
ogen	: donkerblauw
neus	: spits
mond	: klein
kin	: rond
haar	: bruin
wenkbrauwen	: idem
merkbare tekenen	: geen.

Op maandag 28 januari 1842 des namiddags treedt hij in het gemeentehuis te Tubbergen in het huwelijk met Berendina Meijer, geboren te Tubbergen op woensdag 22 november 1820, zij is een dochter van Gerrit Meijer en Suzanna Steggink. Suzanna Steggink is reeds overleden op 17 mei 1831.

Als getuigen van dit huwelijk treden op Derk Koopman, oud 68 jaar, van beroep schoenmaker, Jan Joseph Gerard, oud 70 jaar arbeider van beroep, Gerrit Jan Pinners, oud 50 jaar, van beroep blaauwverver en Harman Hendrik ter Heijne, oud 50 jaar, van beroep schoenmaker, allen woonachtig te Tubbergen. De huwelijksacte wordt opgemaakt door Jan Bussemaker Berendszoon, burgemeester van de gemeente Tubbergen.

Uit een notariële acte opgemaakt door Engbert Wilmink, notaris te Borne, blijkt dat een zoon van Bernardus met name Gerhardus ter Haar in het jaar 1865 als dienstplichtig militair staat ingeschreven en zijn dienstplicht moet gaan vervullen. Ten einde aan deze dienstplicht te ontkomen, vindt Bernardus een ander en wel Berend Jan Pauser, zonder beroep en wonende te Hengelo, bereid om de dienstplicht van zijn zoon te gaan vervullen. Uiteraard geschiedt dit tegen een geldelijke vergoeding en wel op de volgende manier: Het totale bedrag is tweehonderd en veertig gulden. Bernardus verplicht zich zeventig gulden te betalen als Berend Jan Pauser wordt goedgekeurd. Dan zeventig gulden bij de indiensttreding en vervolgens honderd gulden bij het beëindigen van de dienstplicht.

Op zondag 18 juni 1871 te 12 uur in de middag overlijdt Bernardus te Albergen, gemeente Tubbergen op 57 jarige leeftijd. Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Hermanus Vollen-

broek, oud 37 jaar, van beroep landbouwer en Hermanus ter Haar, oud 34 jaar, eveneens landbouwer, beiden woonachtig te Tubbergen. De overlijdensacte wordt opgemaakt door Jhr. Mr. Ludovicus Ernestus Franciscus von Bönninghausen, burgemeester te Tubbergen. Berendina Meijer overlijdt op zaterdag 14 september 1889, 's avonds om 9 uur (70 jaar). Aangifte van dit overlijden wordt gedaan door Gerrit Jan ter Haar, oud 40 jaar, landbouwer van beroep en Gerard Gosselt, oud 55 jaar, landbouwer van beroep, beiden woonachtig te Tubbergen. De acte wordt opgemaakt door Jhr. Mr. Ludovicus Ernestus Franciscus von Bönninghausen, burgemeester te Tubbergen.

- 5.g. JOHANNES wordt, zo blijkt uit de geboorteacte geboren op vrijdag 5 april 1816 te 3 uur 's nachts te Delden. Van zijn geboorte wordt op 5 april 1816 te 09.00 uur aangifte gedaan bij de burgemeester van Delden, Hendrik Jan Averink, die hiervan de acte opmaakt. Aangifte van deze geboorte doet de vader Gerrit ter Haar. Als getuigen brengt hij mee Berend Lammertink, van beroep landbouwer en 54 jaar oud en Bartus Broekhuis, oud 23 jaar en eveneens landbouwer van beroep, beiden zijn woonachtig in het Deldenerbroek.

Johannes loot voor de Nationale Militie voor de lichting 1835 het nummer 28, hetgeen hem tot geen militaire dienst verplicht. Van hem wordt op het certificaat geen signalement verstrekt.

Op vrijdag 24 november 1854 trouwt Johannes in het gemeentehuis te Borne met Anna Maria Kleissen, geboren te Borne op donderdag 25 september 1828. Zij is een dochter van Hendrikus Kleissen en Suzanna Harnink, wonende te Borne. Suzanna Harnink is reeds op 40-jarige leeftijd overleden. Als getuigen van dit huwelijk treden op Reint Huis in 't Veld, oud 45 jaar, van beroep landbouwer, Johan Carel Heinsman, oud 44 jaar, bakker van beroep, Izak Lievendag, oud 24 jaar en van beroep koopman en Salemon Lievendag, oud 23 jaar, van beroep koopman, allen wonende te Borne. De huwelijksacte wordt opgemaakt door Jan Bussenmaker Berendszoon, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

Op zaterdag 1 februari 1890 des morgens om 8 uur overlijdt Johannes te Reutum, gemeente Tubbergen (73 jaar). Aangifte van dit overlijden doen zijn zoon Gerhardus ter Haar, oud 32 jaar en Hendrikus Mensink, oud 64 jaar, beiden landbouwers van beroep. De overlijdensacte wordt opgemaakt door Jonkheer Meester Ludovicus von Bönninghausen, ambtenaar van de burgerlijke stand de Tubbergen.

Anna Maria Kleissen overlijdt op zaterdag 23 augustus 1913 (84 jaar).

- 5.h. ENGELINA wordt geboren op zaterdag 18 april 1818, 's nachts om 2 uur. Op 18 april 1818 te 11.00 uur doet haar vader Gerardus ter Haar aangifte van deze geboorte. Als getuigen brengt hij mee: Berend Lammertink, 56 jaar oud en Klaas Markslager, oud 38 jaar, beiden landbouwers en te Deldenerbroek woonachtig. De geboorteacte wordt opgemaakt door Hendrik Jan Averink, burgemeester van de gemeente Delden.

Op zaterdag 9 april 1842 's morgens om 11.00 uur treedt zij in het huwelijk in het gemeentehuis te Weerselo met Bartus Kemerink, geboren te Weerselo op donderdag 16 juli 1818, als zoon van Steffen Kemerink en Maria Oosterik. Steffen Kemerink is reeds op 42 jarige leeftijd (24 juni 1833) overleden. Ook Bartus Kemerink was landbouwer van beroep.

Bij loting van de Nationale Militie voor de lichting 1837 is hem het lotnummer 65 ten deel gevallen, hetgeen hem niet tot de militaire dienst verplicht.

Als getuigen bij het huwelijk van Engelina en Bartus Kemerink treden op: Bernardus Pol, oud 36 jaar, Willem Pol, oud 34 jaar, Gerardus Hollink, oud 32 jaar en Jan Olde Scholten, oud 56 jaar, allen landbouwers van beroep en woonachtig te Weerselo. De huwelijksacte wordt opgemaakt door de burgemeester van Weerselo: Hendrik Wilmink.

In de huwelijksacte wordt de volgende aantekening gemaakt:

"Getuigen verklaren onder ede, dat de moeder van de bruid, wel de naam Doeschot en ook wel de naam Rouweler gevoerd heeft en wel uit hoofde, dat zij op een plaatsje (boerderij) "het Doeschot" genaamd is geboren en nader op het erve "Rouweler"

heeft gewoond". Hieruit blijkt hoe men in die tijd aan een familienaam komt.

Het huwelijk van Engelina en Bartus Kemerink zal geen lang leven beschoren zijn, want Bartus overlijdt te Weerselo op 24 jarige leeftijd. Datum, tijdstip en plaats van overlijden: zondag, 9 juli 1843, des namiddags zes uur in het huis nr 68 te Den Dulder, gemeente Weerselo.

Aangifte van dit overlijden doen, Gerrit Oelslag, oud 50 jaar en Hendrik ten Cate, oud 70 jaar, beiden landbouwers en burens van de overledene. De overlijdensacte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo.

Op maandag 4 juni 1849 treedt Engelina in het gemeentehuis te Weerselo wederom in het huwelijk, nu met Joannes Antony Blenke, geboren te Weerselo op 17 juli 1819. Hij is een zoon van Jan Blenke en Geertruyda Groothuis. Jan Blenken was bij het aangaan van dit huwelijke reeds overleden en wel op 11 augustus 1843. Joannes Antony Blenke is blijkens het certificaat van de Nationale Militie, lichtingsjaar 1838, vrijgesteld van de militaire dienstplicht, wegens reeds vervulde dienstplicht door zijn broers.

Als getuigen van het huwelijk van Engelina met Joannes Antony Blenke fungeren: Willem Pol, oud 42 jaar, Bernardus Hollink, oud 28 jaar, beiden landbouwers van beroep, Hendrik Betman, oud 32 jaar, zonder beroep en Jannes Kuipers, oud 49 jaar, van beroep landbouwer, allen wonen te Weerselo. Ook in dit geval wordt de huwelijksacte opgemaakt door de burgemeester van Weerselo, Hendrik Wilmink.

Helaas zal ook dit huwelijk niet lang in stand blijven. Op zaterdag 14 juli 1855 's avonds om 7 uur overlijdt Engelina op 36 jarige leeftijd in het huis nr. 25 te Den Dulder, gemeente Weerselo. Van dit overlijden wordt aangifte gedaan door Jannes Mulder, oud 39 jaar, van beroep landbouwer, wonende te Weerselo en Johannes Kleijssen, 29 jaar, landbouwer van beroep en wonende te Borne. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo.

Joannes Antony Blenke overlijdt op zondag 4 juli 1880 in het huis nr. 28 te Den Dulder, gemeente Weerselo. Aangifte van dit

overlijden doen Gerardus Timmerman, oud 61 jaar en Jan Hendrik Weghorst, oud 46 jaar, beiden landbouwers van beroep en wonende te Weerselo. Deze acte wordt opgemaakt door Jan Lokotte, wethouder van Weerselo.

We keren nu weer terug bij:

HERMANNUS TER HAAR

en

MARIA HOUWER

6.a. Op 7 februari 1843 's middags om 12 uur doet Hermannus aangifte van geboorte van zijn eerste zoon:

GERRIT JAN. Hij is geboren op zondag 5 februari 1843 's middags om 12 uur. Getuigen bij de geboorteaangifte zijn Hermannus Houwer, oud 53 jaar en Jannes Kuijper, oud 42 jaar, beiden landbouwers van beroep en te Weerselo woonachtig.

Gerrit Jan wordt ingeschreven voor de Nationale Militie, lichting 1863. Hij loot het nummer 46, hetgeen voor hem betekent, dat hij geen militaire dienstplicht hoeft te vervullen.

Op 6 augustus 1878 treedt hij in het huwelijk met Hermina Nijhof. Zij is geboren te Borne op maandag 23 februari 1852 en is een dochter van Bernardus Nijhof en Gezina Maria Beumink. Ten tijde van het huwelijk zijn haar ouders overleden. Bernardus Nijhof overlijdt op 28 mei 1853 en Gezina Maria Beumink op 29 december 1864.

Als getuigen bij dit huwelijk zijn aanwezig, Johannes Zonder, oud 60 jaar, Jan Hendrik Hazenkamp, oud 33 jaar, beiden landbouwers en Johannes Russchenkamp, oud 33 jaar, van beroep landbouwer (hij treedt op 10 mei 1879 in het huwelijk met Berendina ter Haar (6b) zuster van de bruidegom) en Bernardus ter Haar (6), broer van de bruidegom, van beroep dagloner, allen wonende te Borne.

Goed vier jaar na het huwelijk en wel op dinsdag 16 januari 1883 's avonds om 9 uur overlijdt Hermina Nijhof. Aangifte wordt gedaan door Jan Willem Hazekamp, 68 jaar, landbouwer van beroep en Wilhelmus Meijer, oud 33 jaar, eveneens landbouwer, beiden woonachtig te Borne. De acte wordt opgemaakt door

Godewien Arnold van Dijck, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne. Op zaterdag 23 augustus 1884 treedt Gerrit Jan wederom in het huwelijk, nu met Berendina Tusveld. Zij is geboren te Borne op vrijdag 10 maart 1843, als dochter van Gradus Tusveld en Johanna ter Haar. Ten tijde van dit huwelijk zijn de ouders van Berendina Tusveld reeds overleden.

Als getuigen van dit huwelijk zijn aanwezig Johannes Russchenkamp, oud 40 jaar, zwager van de bruidegom, Gerardus ter Haar, oud 29 jaar, neef van de bruid, Jan Willem Hazekamp, oud 68 jaar en Johannes Zonder, oud 65 jaar, allen landbouwers en woonachtig te Borne. Het huwelijk wordt te Borne voltrokken door Godewien Arnold van Dijck, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

Onder de acte lezen wij, dat de bruid vanwege een verwonding aan haar rechterhand verhinderd is te tekenen.

Gerrit Jan overlijdt op zondag 16 februari 1919 (76 jaar) en Berendina Tusveld op zaterdag 24 april 1897 (54 jaar).

Van het overlijden van deze en de volgende generaties zijn geen overijdensactes in mijn bezit.

- 6.b. Op 27 juli 1844 's morgens om 10 uur doet Hermannus bij de burgemeester van Weerselo, Hendrik Wilmink, aangifte van de geboorte van:

BERENDINA. Zij is geboren op vrijdag 26 juli 1844 des morgens om 4 uur. Als getuigen bij de geboorteaangifte zijn aanwezig Gerrit Jan Wensink, oud 44 jaar en Bartus Kuipers, oud 24 jaar, beiden landbouwers en wonende te Weerselo.

Op zaterdag 10 mei 1879 treedt zij in het huwelijk met Johannes Russchenkamp, geboren te Borne op woensdag 11 juni 1845, zoon van Gerardus Russchenkamp en Gesina Schurink.

Blijkens het certificaat van de Nationale Militie is Johannes Russchenkamp op 10 mei 1865 ingelijfd en heeft hij zijn militaire dienst op 9 mei 1870 beëindigd.

Bij het huwelijk van Berendina en Johannes Russchenkamp zijn aanwezig als getuigen, Johannes Schopman, 40 jaar oud, landbouwer, neef van de bruidegom, Gerrit ter Haar, oud 35 jaar, landbouwer en broer van de bruid, Jan Hendrik Hazekamp, oud 33

Op Saterdag den Twintigsten der maand April
van dit jaars een duizend acht honderd zes en veertig, des Morgens
Negen ure comparande voor ons Burgemeester
Princie Overysse, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand

Herrmannus ter Haar
id. Levens en. Vertien jaren, van beroep Landbouwer
wonende te Weerselo geensisteed met twee getuigen, de eerste genaamd
Gerrit Jan Werstink
Levens en. Vertien jaren, van beroep Landbouwer
wonende te Weerselo en de tweede Janneke Rijse
id. Vertien jaren, van beroep Landbouwer
wonende te Weerselo dewelke ons heeft verklaard dat Hij en zijn vrouw
Maria Jouswer oud Levens en. Vertien jaren, van
beroep Landbouwer
wonende te Weerselo
den twintigsten daer van des Morgens te vijf
Weerselo is bevallen van een kind, van het jaarlijk
slacht, aan hetwelk de voornamen is gegeven van Bernardus

Volgens deze verklaring, en ingevolge requisitie van voornemen den Comparant, hebben wij deze
gemaakt, dewelke na gedane voorlezing is getekend door ons en de eerste getuige
Verklarende de Comparant en tweede getuige, geden
tevoegen galeerd te hebben

G. J. Werstink

M. J. J. J.

Aangifte van deze geboorte wordt gedaan door zijn vader, die zich laat bijstaan door Gerrit Jan Wensink, oud 47 jaar, landbouwer en Jannes Kuiper, oud 45 jaar, eveneens landbouwer, beiden woonachtig te Weerselo. De geboortecte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo.

Bernardus wordt voor de lichting 1866 ingeschreven bij de Nationale Militie. Hij loot het nummer 49, hetgeen hem tot geen militaire dienst verplicht.

Op zaterdag, 23 juli 1877 treedt hij te Borne in het huwelijk met Geziena Meenhuis, geboren te Weerselo op woensdag 28 januari 1852. Gedurende 6 maanden voor haar huwelijk woont Geziena te Borne en te Enschede. Zij is en dochter van Johannes Henricus Meenhuis (overleden te Weerselo op 13 april 1863) en van Janna Maria Kompenije.

Als getuigen bij dit huwelijk zijn aanwezig Gerrit Jan Varenhorst, oud 34 jaar, van beroep molenaar, Gradus Johannes Belt, oud 38 jaar, van beroep wever, Hendrikus Knuif, oud 36 jaar, van beroep dagloner, allen woonachtig in de gemeente Borne en

Het echtpaar Bernardus ter Haar en Geziena Meenhuis (6).

Op heden den Maandag den 17^{den} April 1884 der maand April
achttien honderd zeven en zeventig, zijn voor ons Stadtschepenen
Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente BORNE, in het Gemeente Huis aldaar,
ter openbare voltrekking van hun voorgenomen huwelijk verschenen: _____

oud semen dertig jaren, van beroep landbouwer geboren te Weerselo wonende te Brone groot derjarige zoon van Hermsmanus ter Haar, en van Maria Hoovers (landbediende beiden woonachtig te Weerselo)

En- Gerardus Theobaldus
oud Wijfentuiting jaren, van beroep landman geboren
in Wassenaar wonende te Wassenaar veertien derjarige dochter van
Johannes Hendrius Theobaldus overleden van Johanna Maria
Thompsonius oud twaalfentien jaren dochter van Wassenaar
achter twaalfentien jaren Wassenaar tot dat Wassenaar Wassenaar

1900 monthly statement for
the month of December
of the year 1900
of the year 1900
of the year 1900

die ons verzochten tot de voltrekking van hun voorgenomen huwelijk over te gaan, waarvan de openbare afkondigingen zijn gedaan voor de hoofddeur van het Gemeente Huis alhier, op Zondagen den achtsten, en vijftienden Maart aanstaande, en de Magistraat en Pastoor van de Sint-Jacobskerk, als getuigen van hun voorgenoemde afkondigingen en van de aan de Magistraat van den Burgerschap Stad der Gemeente.

Geene stuiting tegen het voorgenomen huwelijk ons beteekend zijnde, hebben wij dezelve gevraagd, of zij elkander tot echtgenooten aannemen en getrouw al de pligten zullen vervullen, welke door de Wet aan den huwelijken Staat verbonden zijn, welke vraag door hen toestemmend beantwoord zijnde, verklaren wij in naam der Wet dat door het huwelijk zijn vereenigd

[illegible]

Na gedane voorlezing van welke akte, deze, nevens ons, is onderteekend door den 'compagnie' savola, lianda, en Visiade, getuigen, waalkomende, de 'compagnie' de savola, de 'compagnie', en lianda, getuigen, gans, tebruyante hebben gebest.

14/1 Varenhorst
 J. G. B. D.
 7 Moon brug

Hi Friend
B. L. Hays

Jannes Meenhuis, oud 34 jaar, van beroep landbouwer en broer van de bruid, wonende te Weerselo. De huwelijksacte wordt opgemaakt door Hendrik Reirink, ambtenaar van de burgerlijke stand te Borne.

Tot zijn huwelijk is Bernardus dagloner, hetgeen inhoudt, dat hij in losse dienst werkzaamheden bij de boeren verricht. Vervolgens treedt hij in dienst bij de grutterswarenfabriek van de erven ten Cate te Borne. Met paard en wagen bezorgt hij dan meel, enz. bij de klanten in de omgeving van Borne. Hij werkt daar 6 dagen in de week en op zondag heeft hij nog de plicht de paarden te verzorgen. Voor zover ik heb kunnen nagaan, is hij de eerste uit dit geslacht geweest, die anders dan als landbouwer zijn dagelijks brood verdient. Zijn werk bezorgt hem en zijn echtgenote al gauw de bijnamen "Grutters Naars en Grutters Siene". Met zijn gezin bewoont hij een oude woning aan de Grotestraat te Borne, op de plaats waar nu de boekenwinkel van Ten Tusscher is gevestigd (nr. 155).

De woning van bernardus ter Haar en Geziene Meenhuis en hun gezin (6).

Bernardus overlijdt op zaterdag 29 november 1919 aan maagkanker. (73 jaar). Klep op de mage, noemt men dat in Borne.

Geziena Meenhuis overlijdt op zaterdag 12 januari 1935 (82 jaar). Haar hoge leeftijd is de oorzaak van haar overlijden.

6.c. GEZIENA, wordt geboren op woensdag 17 mei 1848 des morgens om 4 uur. Haar vader Hermannus laat zich bij de geboort aangifte vergezellen door Hendrik Meenhuis, oud 48 jaar, van beroep landbouwer en Gerrit Jan Wensink, oud 49 jaar, van beroep landbouwer, beiden woonachtig te Weerselo. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo.

Op vrijdag 24 juni 1892 treedt zij in het huwelijk met Gerardus Olde Veldhuis, geboren op zondag 28 maart 1852 te Borne. Hij is een zoon van Bernardus Olde Veldhuis en Berendina Nijdeel. Tientijde van het huwelijk van Geziena en Gerardus Olde Veldhuis, zijn de ouders van Gerardus Olde Veldhuis reeds overleden.

Gerardus Olde Veldhuis heeft dan zijn militaire dienstplicht vervuld. Hij is bij de Nationale Militie ingeschreven voor de lichting 1872 en heeft zijn dienstplicht vervuld van 8 mei 1872 tot 7 mei 1877.

Bij het huwelijk zijn als getuigen aanwezig: Hendrikus Olde Veldhuis, oud 36 jaar, van beroep landbouwer, broer van de bruidegom, Egbertus Holte, oud 66 jaar, schoenmaker van beroep, Gerhardus Antonus Op de Wacht, oud 55 jaar, van beroep wagenmaker en Gerhardus Kuipers, oud 52 jaar, van beroep bakker, allen wonende te Borne. De huwelijksacte wordt opgemaakt door de burgemeester van Borne, E.J.J. von Bönninghausen.

In de acte wordt de goed gespelde naam van de vader van de bruid namelijk Hermannes doorgestreept en vervangen door de fout gespelde naam Hermanus. Het gevolg hiervan is, dat alle betrokkenen (voorzover zij de schrijfkunst machtig zijn) twee maal de acte moeten tekenen. Gelet op het beverige handschrift waarmee de handtekeningen op papier zijn gezet, moet dit wel de nodige moeite hebben gekost.

Geziena overlijdt op 4 mei 1936 te Borne (87 jaar). Gerardus

Olde Veldhuis overlijdt op 22 augustus 1939 te Borne (87 jaar).

6.d. Op zondag 5 mei 1850 's nachts om 1 uur wordt JAN HENDRIK te Weerselo geboren. Vader Hermannus laat zich bij de aangifte van de geboorte bijstaan door Gerrit Jan Wensink, oud 50 jaar, van beroep landbouwer en Lambertus Kuipers, oud 27 jaar, van beroep landbouwer, beiden woonachtig te Weerselo. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester te Weerselo.

Jan Hendrik wordt bij de Nationale Militie ingeschreven voor de lichting 1870 en vervult zijn dienstplicht van 12 mei 1870 tot 11 mei 1875.

Op woensdag 22 september 1886 treedt Jan Hendrik te Tubbergen in het huwelijk met Geertrui Asbreuk, geboren te Ambt Delden op zaterdag 25 april 1857. Zij is een dochter van Antoni Asbreuk en van Anna Maria Hondebrink. Zij zijn woonachtig te Tubbergen. Als getuigen zijn bij dit huwelijk aanwezig, Hendrikus ter Haar, oud 26 jaar, van beroep landbouwer, wonende te Weerselo, Frans Leverink, oud 59 jaar, van beroep landbouwer, Gerhardus Bernds, oud 55 jaar, van beroep kuiper en Bernardus Mensink, oud 28 jaar, van beroep kleermaker, allen wonen te Tubbergen. De huwelijksacte wordt opgemaakt door Gerhardus Josephus Hofland, wethouder van de gemeente Tubbergen.

Jan Hendrik overlijdt op dinsdag 27 april 1926 (75 jaar) en Geertrui Asbreuk op maandag 15 maart 1943 (85 jaar).

6.e. GERARDUS wordt te Weerselo geboren op donderdag 13 oktober 1853 des avonds om 10 uur. Zijn vader Hermannus doet van deze geboorte aangifte. De getuigen zijn Jannes Kuipers, oud 52 jaar, van beroep landbouwer en Jannes Wensink, oud 24 jaar, van beroep landbouwer, beiden wonende te Weerselo. De geboorteacte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester te Weerselo.

Op vrijdag 24 mei 1895 treedt Gerardus te Weerselo in het huwelijk met Hendrika Workel, geboren te Ambt Delden op

vrijdag 12 augustus 1864. Zij is een dochter van Gerrit Jan Workel en Janna Deterd. Beiden zijn bij het aangaan van dit huwelijk reeds overleden.

Als getuigen van dit huwelijk treden op: Gerardus Zuithof, oud 60 jaar, Hendrikus Wensink, oud 51 jaar, Jan Hendrik Workel, oud 26 jaar, broer van de bruid en Hermannus Exter-Kate, oud 60 jaar, allen landbouwers, de eerste en de tweede woonachtig te Weerselo, de derde te Ambt Delden en de vierde te Stad Delden. De huwelijksacte wordt opgemaakt door Joannis Antonius Hubertus Jennissen, ambtenaar van de burgerlijke stand te Weerselo. Het echtpaar woont op het adres Peddemorsweg 6 Den Dulder, gemeente Weerselo.

Gerardus overlijdt te Weerselo op donderdag 20 januari 1938 (84 jaar).

Hendrika Workel overlijdt te Weerselo op maandag, 28 juni 1937 (72 jaar).

Na de geboorte van Gerardus maken Hermannus en zijn vrouw Maria Houwer moeilijke tijden door. Driemaal achtereen wordt een levenloos kind geboren en wel op woensdag, 18 januari 1854; maandag 27 oktober 1856 en op vrijdag, 29 januari 1858.

6.f. Dan breekt de zon weer door en op donderdag 28 maart 1861 's morgens om 7 uur bevalt Maria Houwer van een gezonde zoon, die de naam HERMANNUS krijgt toebedeeld. We lezen in de geboorteacte, dat vader Hermannus wegens ziekte niet in staat is zelf aangifte van deze geboorte te komen doen. De geboorteaangifte wordt nu gedaan door Jannes Kuipers, 60 jaar, van beroep landbouwer, bijgestaan door Jannes Wensink, oud 30 jaar van beroep landbouwer en Gerrit Guikink, oud 58 jaar en van beroep onderwijzer. De acte wordt opgemaakt door Hendrik Wilmink, burgemeester van Weerselo, die letterlijk in de acte vermeldt, dat de geboorte is geschied in tegenwoordigheid van de drie geboorteaangevers. Ik weet niet hoe ik mij dat moet voorstellen.

Op donderdag, 6 november 1890 treedt Hermannus te Weerselo in het huwelijk met Maria Johanna Vetlhof, geboren te Tubbergen

op zaterdag, 22 november 1862. Zij is een dochter van Johannes Velthof en Maria Ribbert.

Getuigen bij dit huwelijk zijn Johannes Boom, oud 77 jaar, Albertus Hesselink, oud 47 jaar, Lucas Seppenwoold, oud 51 jaar, Gerrit Jan Wolters, oud 52 jaar, allen landbouwers van beroep. De eerste, derde en vierde getuigen zijn woonachtig te Weerselo, de tweede te Tubbergen. Het huwelijk wordt voltrokken door Antonius Catharina Hubertus Ignatius von Heijden, ambtenaar van de burgerlijke stand te Weerselo.

Op 28 mei 1925 staan zij te Tubbergen ingeschreven op het adres B 18.

Hermannus overlijdt te Tubbergen op donderdag, 19 maart 1942 (71 jaar).

Maria Johanna Velthof overlijdt op 23 oktober 1947 (84 jaar).

Willen wij uiteindelijk bij ons zelf terecht komen, dan moeten wij de draad weer oppakken bij:

BERNARDUS TER HAAR

en

GEZIENA MEENHUIS.

Uit dit huwelijk worden zeven kinderen geboren te weten:

7.a. HERMANNUS, geboren te Borne op zaterdag 1 februari 1879.

Op donderdag 22 augustus 1907 treedt hij te Enschede in het huwelijk met Johanna Catharina Kulman, geboren te Lonneker op dinsdag 5 oktober 1880. Aanvankelijk staan zij te Borne ingeschreven op het adres B224 en op 10 december 1951 op het adres Prins Bernhardlaan 142. Hermannus is werkzaam als magazijnchef bij de textielhandel van Spanjaard.

Het echtpaar Hermannus en Johanna Catharina Kulman krijgen 11 kinderen:

1. Bernardus Jan, geboren 25 mei 1908 te Borne;
2. Geziena Clementina, geboren 29 september 1909 te Borne;
3. Johanna Clementina, geboren 28 juni 1911 te Borne;
4. Johanna Maria, geboren 27 november 1912 te Borne;
5. Johannes Gerhardus, geboren 20 maart 1914 te Borne;

6. Catharina Johanna, geboren 16 augustus 1915 te Borne;
 7. Paulina Hermanna, geboren 15 juni 1917 te Borne;
 8. Hermanna, geboren 22 oktober 1919 te Borne;
 9. Jan Gradus, geboren 28 maart 1921 te Borne;
 10. Johanna Rudolfina, geboren 17 november 1922 te Borne;
 11. Herman Jozef, geboren 6 maart 1924 te Borne.
- Van deze kinderen overlijdt Johannes Gerhardus (5) reeds op 6-jarige leeftijd namelijk op 26 april 1920 te Borne.

Het echtpaar Hermannus ter Haar en Johanna C. Kulman (7a).

Hermannus overlijdt te Borne op zondag 13 december 1959 (79 jaar).

Johanna Catharina Kulman overlijdt te Borne op maandag 21 januari 1963 (82 jaar).

- 7.b. JOHANNA MARIA, geboren te Borne op zaterdag 24 september 1881. Op zaterdag, 12 januari 1907 treedt zij in het huwelijk met Johannes Petrus Seelen, geboren te Appeltern op vrijdag 7 januari 1881. Na het huwelijk gaat het echtpaar zich vestigen te Niftrik en vervolgens te Wijchen en Bergharen in de Betuwe, waar zij een bakkerszaak drijven. Door de vele overstromingen, die er in die tijd plaatsvinden, is het hun niet vergund zich daar een goede toekomst te verschaffen, bovendien is Johannes Petrus Seelen ernstig ziek. Na verloop van jaren keren zij

naar Borne terug.

Zij zijn te Borne woonachtig op het adres Burgemeester Lantmanstraat 37. Vanaf 27 november 1954 is Johanna Maria op het adres Welemanstraat 24 woonachtig.

Johanna Maria ter Haar, geboren te Borne, 24 september 1881 (7b).

Het echtpaar Johanna Maria en Johannes Petrus Seelen krijgen 9 kinderen, te weten:

1. Antonius Bernardus Maria Seelen, geboren te Nifrik op 4 maart 1908;
2. Geziena Berendina Maria Seelen, geboren te Nifrik op 16 augustus 1909;
3. Maria Anna Hendrika Seelen, geboren te Nifrik op 11 april 1909;
4. Bernardus Petrus Maria Seelen, geboren te Nifrik op 2 oktober 1912;

5. Henricus Johannes Seelen, geboren te Nifrik op 8 november 1915;
6. Gerardus Wilhelmus Seelen, geboren te Nifrik op 7 juli 1917;
7. Johanna Jacoba Maria Seelen, geboren te Nifrik op 15 november 1919;
8. Petronella Maria Seelen, geboren te Wychen op 12 juni 1921;
9. Elizabeth Wilhelmina Maria Seelen, geboren te Bergharen op 30 mei 1925.

Johannes Petrus Seelen overlijdt reeds op 38 jarige leeftijd en wel op donderdag, 13 juni 1929 te Borne.

Johanna Maria ter Haar overlijdt te Borne op dinsdag, 10 april 1962 (81 jaar).

- 7.c. GERHARD, geboren te Borne op woensdag 4 augustus 1886. Op 8 november 1909 vertrekt hij naar Hamburg (Dld) alwaar hij zich blijvend vestigt. Hij werkt daar in de elektrotechniek. Hij trouwt aldaar met een Duitse vrouw, waarvan mij geen gegevens bekend zijn. Volgens informatie heeft dit echtpaar geen kinderep.

Het echtpaar Gerhard ter Haar en zijn, mijn niet van naam bekende vrouw (7c).

7.d. JOHANNA, geboren te Borne op vrijdag 22 februari 1889. Op vrijdag 24 november 1916 treedt zij te Borne in het huwelijk met Johannes Wilhelmus Leverink, geboren te Borne op woensdag 26 juni 1889. Op 8 februari 1936 worden zij ingeschreven te Weerselo op het adres Kleine Driene 42. Op 1 december 1943 verhuizen zij naar Hengelo, naar het adres Oldenzaalschestraat 19, vervolgens, wat Johanna betreft, op 26 juni 1963 naar het adres Backenhagenlaan 38 en op 7 oktober 1975 naar het adres Havezathenlaan 2.

Het echtpaar Johanna ter Haar en Johannes Wilhelmus Leverink (7d).

Johannes Wilhelmus Leverink werkt als voorman bij de ijzer-gieterij van Stork te Hengelo.

Het echtpaar Johanna en Johannes Wilhelmus Leverink krijgen 6 kinderen, te weten:

1. Willem Leverink, geboren te Borne op 23 augustus 1917;
2. Bernard Jan Leverink, geboren te Borne op 8 mei 1919;
3. Ferdinand Lambertus Leverink, geboren te Borne op 13 oktober 1920;

4. Anna Josephina Maria Leverink, geboren te Borne op 21 oktober 1921;

5. Jan Leverink, geboren te Borne op 11 juli 1926;

6. Henri Wilhelmus Leverink, geboren te Borne op 9 juli 1928.

Johannes Wilhelmus Leverink overlijdt te Hengelo op maandag 11 juni 1951.

Johanna overlijdt te Hengelo op maandag 13 juni 1977.

7. BERNARDUS, geboren te Borne op woensdag 20 mei 1891. Op dinsdag 23 februari 1915 treedt hij te Zutphen in het huwelijk met Johanna Carolina Smits, geboren te Duiven op vrijdag 16 januari 1891.

Bernardus werkt dan als gemeenteveldwachter in Zutphen. Voordien werkte hij in de grutterswaren fabriek van de erven ten Cate te Borne. Als getuigen van dit huwelijk zijn aanwezig Johannes Josephus Smits, oud 31 jaar, rijksveldwachter, wonende te Almen, gemeente Gorssel, broer van de bruid en Gerhard Willem Lebbink, oud 59 jaar, van beroep timmerman, wonende te Zutphen (waarschijnlijk de kostbaas van de bruidegom). Bij de huwelijksplechtigheid zijn de ouders van de bruidegom en

Bernardus ter Haar op jongere leeftijd (7).

de vader van de bruid aanwezig. De moeder van de bruid is reeds overleden.

Verklaring der tekens:
 ∅ geboren.
 x gehuwd.
 + overleden.

Jaques Schmitz
 x met:
 Marie Kelzenberg.
 won. Putz (Dld.)

Willem Hendrik Schmitz
 x met:
 Anna Gertruda Castel.
 won. Putz (dld.)

Peter Joseph Schmitz
 ∅ 24 sept. 1789 te Groo-
 ten Heerde (Dld.)
 + 29 april 1844 te Didam.
 x op 20 september 1813
 met:
 Christina Schut,
 ∅ 17 juni 1789.
 won. te Didam.

Franciscus Smits
 ∅ 17 april 1829
 + onbekend.
 x op 20 september 1858
 met:
 Frederica Verhey
 ∅ 17 sept. 1827
 + op 28 oktober 1916.
 won. te Didam/Hengelo (G)

Johannes Josephus Smits
 ∅ 13 febr. 1859
 + 15 juni 1931
 x op 28 april 1881
 met:
 Johanna Hendrika Loskamp
 ∅ 30 mei 1857.
 won. o.a. Hengelo (O)

Johanna Carolina Smits
 ∅ 16 januari 1891
 + 3 juli 1980
 X op 23 febr. 1915 met
 Bernardus ter Haar
 ∅ 20 mei 1891
 + 28 april 1973
 won. te Lichtenvoorde.

Terug in de geschiedenis naar de afkomst van Johanna Carolina Smits leert ons dat zij afstamt van:

Jacques Schmitz en Marie Kelzenberg, wonende te Putz (Dld).

Deze hebben een zoon genaamd:

Willem Hendrik Schmitz, die trouwt met Anna Gertuda Castel, eveneens woonachtig te Putz (Dld). Op 24 september 1789 wordt te Grooten Heerde in Duitsland hun zoon,

Peter Joseph Schmitz geboren. Deze Peter Joseph verhuist naar Nederland en vestigt zich als kleermaker te Didam. Later verandert hij van beroep en wordt landbouwer. Op 20 september 1813 trouwt hij met de kasteleinsdochter Christina Schut, geboren te Didam op 17 juni 1789. Peter Joseph Schmitz overlijdt op 29 april 1844 te Didam. Uit het huwelijk van Peter Joseph Schmitz en Christina Schut wordt op 17 april te Didam geboren:

Franciscus Smits. U ziet dat de Duitse familienaam nu vernederlands is. Deze Franciscus huwt op 20 september 1858 te Hummel en Keppel met Francisca Verheij, geboren te Hummel en Keppel op 17 september 1827. Franciscus is dan landbouwer van beroep. Een zoon van dit echtpaar:

Johannes Josephus wordt geboren te Hummel en Keppel op 13 februari 1859. Op 28 april 1881 trouwt hij in het Ambt Doetinchem met Johanna Hendrika Loskamp, geboren te Zelhem op 30 mei 1857. Johannes Josephus oefent aanvankelijk het beroep van klompenmaker uit. Later wordt hij rijksveldwachter. Hij overlijdt te Hengelo (O) op 15 juni 1931. In een plaatselijk dagblad verschijnt te zijner nagedachtenis een lovend artikel. We lezen daarin, dat hij in 1883 te Arnhem in dienst treedt als gemeenteveldwachter. In 1896 volgt zijn benoeming als gemeenteveldwachter te Zevenaar. Een jaar later gaat hij in rijksdienst over met als standplaats Groessen. In 1898 wordt hij overgeplaatst naar Hengelo (O), alwaar hij tot 15 augustus 1923 werkzaam is. Na het overlijden van Johanna Hendrika Loskamp zal Johannes Josephus nog twee maal in het huwelijk treden. Zij laatste vrouw B. Smits-Klein Koerkamp laat in hetzelfde nieuwsblad een artikel opnemen, waarin zij de Eerwaarde zusters van het R.K. Ziekenhuis bedankt voor de onderhouden liefderijke en bijzonder zorgzame verpleging van haar

man tijdens zijn ziekte. Johannes Josephus nu is de vader van Johanna Carolina Smits de echtgenote van Bernardus ter Haar.

Na hun huwelijk gaan Bernardus en Johanna Carolina wonen op de

Het echtpaar Bernardus ter Haar en Johanna Carolina Smits (7).

adressen: Deventerstraat 3 en op de Eerste Pofferdijkdwarsstraat 17 (Deze straat wordt in 1921 op verzoek van de bewoners omgedoopt in Hemonystraat) te Zutphen. Voordien woont Bernardus op het adres Tadamastraat 1 te Zutphen. De grote stad trekt hem kennelijk niet, want in 1917 solliciteert hij naar de functie van gemeenteveldwachter te Lichtenvoorde (Gld) en treedt daar dan in het zelfde jaar in dienst als opvolger van de gemeenteveldwachter Kemper. Hij betreft met zijn gezin enige vetrekken van het gemeentehuis te Lichtenvoorde en woont daar enige jaren.

Later werd hem een nieuwbouw woning aangewezen, zijnde perceel Schatbergstraat 18. Gedurende de oorlog 1940 - 1945 verricht hij veel illegaal werk. Hij verleent onderdak aan geallieerde piloten, wiens vliegtuigen door de Duitsers zijn neergeschoten en die met hun parachutes zijn geland; aan Franse krijgsgevangenen, die uit de kampen in Duitsland zijn gevlucht; aan Joden die door de Duitsers worden vervolgd en zelfs aan de Rus Andrei Andrejowitch, ergens uit de Kaukasus, die eveneens uit een kamp in Duitsland is gevlucht. Ook onderduikers, die door de Duitsers worden gezocht vinden bij hem onderdak. Als hem ter ore komt, dat de Duitsers racia gaan houden, waarschuwt

hij de bevolking, die dan tijdig een goed heenkomen zoekt. Zijn hulp aan de geallieerde piloten leidt er toe, dat hij naar de oorlog een oorkonde ontvangt van Generaal D. Eisenhower, die daarin zijn waardering uitspreekt voor de geboden hulp aan de piloten.

The President
OF THE UNITED STATES OF AMERICA
has directed me to express to
BERNARDUS ter HAAR

*the gratitude and appreciation of the
American people for gallant service
in assisting the escape of Allied
soldiers from the enemy*

Dwight D. Eisenhower

DWIGHT D. EISENHOWER

General of the Army

Commanding General United States Forces European Theater

Elna. 19-1-19

OUD OPPER- WACHTMEESTER B. TER HAAR EN ECHTGENOTE 50 JAAR GEHUWD.

Zaterdag 27 febr. a.s. hoopt het echtpaar B. ter Haar en J. C. ter Haar-Smits de dag te herdenken, waarop zij 50 jaar geleden in de echt werden verbonden. Beide echtgenoten, resp. 73 en 74 jaar oud, genieten nog een uitstekende gezondheid en voeren nog dagelijks een zelfstandige huishouding. De heer ter Haar, die in het voorjaar van 1917 naar Lichtenvoorde kwam als opvolger van gemeenteveldwachter Kemper, heeft in die bijna 47 jaren vanzelfsprekend niet alleen Lichtenvoorde, maar zelfs de gehele gemeente leren kennen en we geloven zelfs, dat er niemand is die hem ook niet zal kennen. Vooral zijn dikwijls moedig en kordaat optreden, waarbij hij meestal zelf de zaak in het reine trachtte te brengen, leven bij allen nog voort en zijn hem achteraf meer dan dank verschuldigd. In de oorlog 1940-45 was dhr ter Haar actief in het verzet betrokken. Vele geallieerde piloten, Franse krijgsgevangenen en onderduikers

hebben in zijn woning een tijdelijke verblijfplaats gevonden. Zijn zoon Joep zorgde voor het verdere transport van piloten en krijgsgevangenen. Als politiemans wist hij vaak van tevoren wanneer er razzia's werden gehouden en door zijn toedoen hadden de onderduikers al bijtijds een veiliger heenkomen gevonden. Ongetwijfeld hebben velen aan hem te danken, dat hen niet iets ergers is overkomen.

Bij gelegenheid van Hare Majesteits verjaardag in 1949 werd hem voor al zijn verdiensten danook de Ere-medaille, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau, in zilver toegekend. Het gezin ter Haar zal ongetwijfeld met hun zeven kinderen en verdere familie een onvergetelijke dag beleven, terwijl tijdens de receptie in zaal Pillen „t Zwaantje" van 13.30 tot 15.00 uur het gouden paar en familie door velen zal worden geluk gewenst met deze heuglijke dag.

Op 30 april 1949 wordt hij onderscheiden tot Ridder van Oranje Nassau in het zilver. Na de oorlog wordt hij ingedeeld bij het korps Rijkspolitie. Op 1 juni 1949 verlaat hij als Opperwachtmeester der Rijkspolitie met pensioen de politiedienst. Van de grootste eer die hem te beurt valt, mag hij helaas, doordat hij is overleden, geen getuige meer zijn. In de gemeenteraadsvergadering van 3 april 1980 wordt besloten een straat in Lichtenvoorde de naam Bernard ter Haarstraat te geven, dit als waardering voor zijn ondergronds werk gedurende de oorlog. Deze straat wordt gesitueerd in de verzetswijk. De officiële onthulling vindt plaats op donderdag 5 mei 1980, 's morgens om 11 uur en wordt verricht door de weduwe van

Bernardus. Daaraan voorafgaande vindt een bijeenkomst plaats in het hotel "De Koppelpaarden" te Lichtenvoorde, alwaar de Burgemeester J.F.J. Groffen een toespraak houdt. Hij opent zijn toespraak met de woorden: "De offers van toen hebben alles te maken met de vrijheid van nu. Dat mag niet worden vergeten. Daarom is het goed, dat de gemeenteraad heeft besloten een nieuwe straat de naam te geven van Bernard ter Haar"

De onthulling van de Bernard ter Haarstraat door Johanna Carolina Smits, weduwe van bernardus ter Haar (7).

Op zaterdag 28 april 1973 overlijdt Bernard in het verpleeghuis "De Molenberg" te Groenlo. De laatste jaren van zijn leven is hij dement en behoeft daarom verpleging. Zijn vrouw verblijft gedurende die tijd in het bejaardentehuis te Groenlo, ondergebracht in het zelfde gebouw. Dit biedt haar de gelegenheid haar man dagelijks te verzorgen, hetgeen zij met veel liefde en toewijding doet.

Johanna Carolina Smits overlijdt op donderdag 3 juli 1980 aan buikkanker in het ziekenhuis te Lichtenvoorde. Gedurende de laatste jaren van haar leven verblijft zij in het bejaardenhuis "Molenschot" te Lichtenvoorde.

Over de kinderen van Bernardus en Johanna Carolina zullen we het later hebben.

- 7.e. HENDRIKUS, geboren te Borne op maandag 13 november 1893. Hij vertrekt op 20 juni 1914 naar Hamburg (Dld) om zich daar bij zijn broer Gerhard (7c) blijvend te vestigen. Ook hij trouwt aldaar met een Duitse vrouw. Volgens informatie zijn ook uit dat huwelijk geen kinderen geboren. Verdere gegevens van dit echtpaar zijn mij niet bekend.

Het echtpaar Hendrikus ter Haar en zijn, mij niet van naam bekende vrouw (7e).

7.f. JOHANNUS ANTONIUS, geboren te Borne op zaterdag 30 januari 1897. Johannes Antonius is geestelijk niet geheel volwaardig. Als jongeman werkt hij in een steenfabriek te Borne, alwaar hij stenen transporteert met paard en wagen. Hij staat dan ingeschreven op het adres Stationsstraat 7 te Borne. Door zijn geestelijk gehandicapt zijn is hij moeilijk in de maatschappij te handhaven, dit is de reden dat hij wordt ondergebracht in een psychiatrische inrichting te Helden (L).

Johannes Antonius ter Haar, geboren te Borne op 30-1-1897 (7f).

Op 19 april 1943 staat hij daar ingeschreven op het adres Koningslust 542. Op 7 augustus 1953 wijzigt dit adres en wordt het Koningsstraat 5 en op 17 mei 1967 in de Koningsstraat 2. Vervolgens verhuist hij op 17 december 1970 naar Heel, C.A.

Rector Driessenstraat 2. Johannes Antonius heeft het niet zo naar zijn zin in de inrichting. Heimwee overvalt hem nogal eens, vooral als zijn familie hem bezoekt. Hij smeekt dan om hem mee terug te nemen naar Borne.

Op 19 juli 1971 overlijdt hij te Heel (L).

Zoals gezegd komen we nu terug bij de kinderen van

BERNARDUS TER HAAR

en

JOHANNA CAROLINA SMITS

Dit echtpaar krijgt 8 kinderen te weten:

8.a. BERNARDUS JOHANNES, geboren te Zutphen op maandag 24 juli 1916. Nadat hij in de oorlogsdagen van mei 1940 op de Grebbergen bij Arnhem heeft gevochten als militair, treedt hij kort daarna in dienst bij de Nederlandse Spoorwegen en doet dienst op het N.S. station Lichtenvoorde-Groenlo, om vervolgens als chauffeur in dienst te treden bij Mr. 's Jacobs, toen Burgemeester in Herwen en Aerdt in de Betuwe. Omstreeks 1947 is Mr. 's Jacobs nog een korte tijd Minister van Defensie. Hij woont dan op de Park de Werve 1 te Voorburg, waar Bernardus Johannes ook verblijft. Na de dood van Mr. 's Jacobs, keert Bernardus Johannes terug naar Lichtenvoorde en wordt kort daarna ziek (rheuma). Hij wordt opgenomen in het ziekenhuis te Lichtenvoorde en leert daar zijn toekomstige vrouw kennen, die daar als verpleegster werkzaam is. Op vrijdag 24 juli 1970 treedt hij in het huwelijk met Christina Gerarda van Koot, geboren te Lichtenvoorde op donderdag 20 oktober 1938. Het kerkelijk huwelijk vindt plaats op vrijdag 1 oktober 1970 in de Bonifaciuskerk te Lichtenvoorde. het echtpaar Bernardus Johannes en Christina Gerarda van Koot krijgen één kind:

Heidi Anna Maria Wilhelmina, geboren te Lichtenvoorde op 19 november 1971.

Het echtpaar woont momenteel op het adres Vincent van Goghstraat 9 te Lichtenvoorde.

Het echtpaar Bernardus Johannes ter Haar en Christina Gerarda van Koot (8a).

8.b. JOHANNES BERNARDUS, geboren te Lichtenvoorde op maandag 3 december 1917. Hij geniet zijn opleiding als loodgieter/electriciën grotendeels bij Jantje Kerkemeijer, in die tijd een bekend figuur te Lichtenvoorde. In de oorlog 1940 - 1945 sluit hij zich aan bij het verzet. Via een koerierster komt hij in contact met een Fransman, die een opvang centrum heeft voor geëllieerde piloten (Engelsen, Schotten en Canadezen) wiens vliegtuigen zijn neergeschoten en die zich het vege lijf hebben kunnen redden door aan een parachute te landen. Ook dient het opvangcentrum voor Franse, Belgische, Joegoslavische en Tunesische krijgsgevangenen, die uit kampen in Duitsland zijn gevlucht. Om deze mensen behulpzaam te zijn met de

terugkeer naar hun geboorteland organiseert hij reizen naar het zuiden van het land. Hij neemt aan deze reizen deel en draagt de piloten en krijgsgevangenen over aan een Belgische verzetsstrijder, die voor verder transport zorgt. Al gauw heeft hij de verzetsnaam "Piloten Joep". Tegen het einde van de oorlog wordt hem de grond te heet onder de voeten en is genoodzaakt onder te duiken in Ohé en Laak in Zuid Limburg. Daar leert hij een meisje kennen dat later zijn vrouw zal worden.

Het echtpaar Johannes Bernardus ter Haar en Suzanna Maria Martine Luyten (8b).

REPUBLIQUE

FRANÇAISE

Mr. Ter Haar

A FAIT PARTIE DE L'ARMÉE
DES SOLDATS SANS UNIFORMES
QUI PARTICIPÈRENT AUX GLORIEUX
COMBATS POUR LA LIBÉRATION,
GRÂCE À L'AIDE GÉNÉREUSE QU'IL
A APPORTÉE AUX PRISONNIERS,
DÉPORTÉS, ÉVADÉS FRANÇAIS OU
COMBATTANTS DES ARMÉES ALLIÉES
TOMBÉS AU POUVOIR DE L'ENNEMI.

DÉLIVRÉ A PARIS, LE

7 Novembre 1947

LE GÉNÉRAL DE GAULLE

LE GÉNÉRAL DE LAMINAT,
PRÉSIDENT DE LA COMMISSION
DES PASSEURS

Na de oorlog wordt zijn verzetswerk door diverse regeringen gehonoreerd. Zo onderscheidt de Engelse regering hem met The Britisch Empire Medal. Van de Amerikaanse regering ontvangt hij The Medal of Freedom met bronzen palm, van de Franse regering het Croix de Guerre avec L'Etoile d'argent à L'ordre de La Division en van de Nederlandse regering de Bronzen Leeuw en de bronzen medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Verder krijgt hij evenals zijn vader een oorkonde van president D. Eisenhower. Ook krijgt Johannes Bernardus een oorkonde van de Engelse regering en het Diplome de Passeur uitgegeven te Parijs op 7 november 1947 door Generaal De Gaulle. Hij wordt erelid van The Royal Air Force Escaping.

Na de oorlog neemt hij dienst bij het korps Rijkspolitie en wordt ingedeeld bij de groepen Eibergen en Doetinchem om tenslotte als Rayoncommandant in februari 1961 naar Heyen te worden overgeplaatst.

Op dinsdag 26 augustus 1947 treedt hij in het huwelijk met Suzanna Maria Martine Luijten, geboren te Antwerpen op vrijdag 26 mei 1927, dit huwelijk wordt op dezelfde dag kerkelijk bevestigd in de Bonifaciuskerk te Lichtenvoorde. Dit echtpaar krijgt twee kinderen en wel:

1. Marquerita Bernadette Gemma, geboren te Beltrum op 27 september 1949 en
2. Johannes Martinus Bernardus, geboren te Beltrum op 5 februari 1951.

Johannes Bernardus overlijdt vrij plotseling op dinsdag 26 april 1976. Hij is dan 58 jaar. Een griepvirus heeft zijn longen aangetast, hetgeen zijn dood ten gevolge heeft gehad. Zijn vrouw woont nog steeds op het adres Hoofdstraat 49 te Heyen (L).

8.c. JOHANNA GEZIENA BERENDINA MARIA, geboren te Lichtenvoorde op vrijdag 22 augustus 1920. Voor haar huwelijk is zij onder andere als winkelbediende en dameskapster werkzaam.

Op dinsdag 28 maart 1944 trouwt zij voor de wet met Johannes Gerardus Koehorst, geboren te Groenlo op vrijdag 7 maart 1919.

Op dinsdag 9 mei 1944 wordt hun huwelijk kerkelijk bevestigd in de Bonifaciuskerk te Lichtenvoorde.

Het echtpaar Johanna Geziena Berendina Maria ter Haar en Johannes Gerardus Koehorst (8c)

Johannes Gerardus Koehorst is als zelfstandig vertegenwoordiger in de meubelbranche werkzaam.

Dit echtpaar heeft vier kinderen, te weten:

- 1. Johannes Bernardus Joseph Maria Koehorst, geboren te Groenlo op 8 april 1945;*
- 2. Bernardus Johannes Henri Maria Koehorst, geboren te Groenlo op 18 februari 1947;*
- 3. Johanna Maria Cornelia Geziena Koehorst, geboren te Groenlo op 25 december 1948;*
- 4. Henricus Franciscus Maria Koehorst, geboren te Groenlo op 2 augustus 1951.*

Het echtpaar Johanna Geziena Berendina Maria en Johannes Gerardus Koehorst wonen momenteel op de Maliebaan 12 te Groenlo.

8.d. GERHARDUS FRANCISCUS, geboren te Lichtenvoorde op zaterdag 1 juli 1922. Voor de oorlog 1940 - 1945 en deels nog in de oorlog is hij werkzaam in een magazijn te Lichtenvoorde. In de oorlog verricht hij ondergronds werk en is gedwongen om onder te duiken, om aan een arrestatie van de Duitse bezetter te ontkomen. Tijdens racia's verbergt hij zich in een boterfabriek, die op enige honderden meters vanaf zijn ouderlijke woning staat. Na de oorlog treedt hij als politieambtenaar in dienst bij de Gemeentepolitie te Eindhoven. Op woensdag 2 mei 1951 trouwt hij voor de wet met Catharina Anthonia Theresia Lendering, geboren te Duiven op maandag 28 september 1925.

Het echtpaar Gerhardus Franciscus ter Haar en Catharina Anthonia Theresia Lendering (8d).

Twee jaar later en wel op woensdag 20 mei 1953 trouwt hij met haar in de kerk. Op 1 augustus 1982 verlaat hij de politiedienst met functioneel leeftijd ontslag.

Het echtpaar Gerardus Franciscus en Catharina Anthonia Theresia Lendering krijgt twee kinderen:

1. Bernardus Johannes Maria, geboren te Eindhoven op 10 augustus 1954;
2. Anthonius Theodorus Maria, geboren te Eindhoven op 8 september 1956.

Het echtpaar woont momenteel op het adres Vivaldistraat 75 te Eindhoven.

8.e. HENDRIKUS ANTHONIUS MARIA, geboren te Lichtenvoorde op vrijdag
7 december 1923. Hij overlijdt op vrijdag 19 mei 1933, op
9-jarige leeftijd in een ziekenhuis te Arnhem, waarin hij was
opgenomen met nierversgiftiging.

Rust Zacht

Lieve Ouders, wilt niet weenen,
Omdat God mij tot zich nam,
En de dood zoo onmeddoogend
Plotseling in Uw woning kwam.

O kondt gij maar half begrijpen
Mijn geluk hier bij Gods kroon,
Mijne vreugd bij al Zijn Engelen,
In de Zalige Hemel woon.

8.f. HENRI ALPHONSIUS, geboren te Lichtenvoorde op woensdag 5 augustus 1925. Hij was in de oorlog 1940 - 1945 ondergedoken om aan de verplichte tewerkstelling in Duitsland te ontkomen. Hij is kapper van beroep. Na de oorlog moet hij zijn militaire dienstplicht vervullen en wordt voor enige jaren uitgezonden naar Indonesië. Hij keert ongeschonden uit de strijd terug in Lichtenvoorde. Na enige tijd als vertegenwoordiger te hebben gewerkt wordt hij magazijnmeester. Op maandag 25 oktober 1954 treedt hij voor de Wet in het huwelijk met Wilhelmina Theresia Maria Sterenborg, geboren te Lichtenvoorde

Het echtpaar Henri Alphonsius ter Haar en Wilhelmina Theresia Maria Sterenborg (8f).

op maandag 25 oktober 1926. Het kerkelijk huwelijk vindt plaats op dinsdag 16 november 1954. Het echtpaar heeft vier kinderen te weten:

1. Hermanus Bernardus Josephus Maria, geboren te Lichtenvoorde op 17 augustus 1955;
2. Bernardus Hermanus Maria, geboren te Lichtenvoorde op 8 oktober 1956;

3. Johanna Maria Cornelia, geboren te Lichtenvoorde op 27 december 1966;
4. Johanna Henriëtte Maria, geboren te Lichtenvoorde op 20 maart 1971.

Het echtpaar woont momenteel op het adres Vondelstraat 21 te Lichtenvoorde.

- 8.g. CORNELIA THERESIA AGNES, geboren te Lichtenvoorde op dinsdag 12 juli 1927. Cornelia heeft haar voornaam te danken aan de huishoudster van de toenmalige burgemeester van Lichtenvoorde, A.J. van der Laar. Zij had het verzoek kenbaar gemaakt het kind naar haar te noemen en haar als peettante te nemen, aan welk verzoek wordt voldaan. Cornelia is later als kantoorbediende werkzaam bij de Gelderse Tramwegen te Doetinchem. Op maandag 12 december 1955 trouwt zij voor de wet met Jan

Het echtpaar Cornelia Theresia Agnes ter Haar en Jan Hübers (8g).

Hübers, geboren te Doetinchem op zondag 29 mei 1927. Dit huwelijk wordt op dinsdag 22 mei 1956 in de Bonifaciuskerk te Lichtenvoorde ingezegend. Jan Hübers is vertegenwoordiger in landbouwwerktuigen Hij overlijdt reeds op zondag 27 mei 1973 op 46 jarige leeftijd aan een hartaanval.

Het echtpaar Cornelia Theresia Agnes en Jan Hübers krijgt drie kinderen:

1. Wilhelmus Johannes Bernardus Hübers, geboren te Gaanderen op 29 oktober 1957;
2. Johanna Christina Maria Hübers, geboren te Gaanderen op 8 februari 1960;
3. Bernardus Henri Maria Hübers, geboren te Gaanderen op 26 maart 1964.

Cornelia Theresia Agnes woont op het adres Rijksweg 232 te Gaanderen.

8. WILFRIDUS, geboren te Lichtenvoorde op dinsdag 26 maart 1929, samensteller van deze stamboom.

Na enige tijd als kantoorbediende werkzaam te zijn geweest, treedt hij op 20 september 1949 in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Hij ontvangt zijn opleiding in de Koning Willem III Kazerne te Apeldoorn en wordt na één jaar ingedeeld bij de brigade Venlo. Hij wordt belast met de passencontrole in de internationale trei-

Het echtpaar Wilfridus Ter Haar en Aleida Theresia Maria Hartman (8h). nen en aan de grensovergangen. Op 20 september 1955 treedt hij als politieambtenaar in dienst bij de Gemeentepolitie Soest en klimt daar op tot Adjudant F, chef van de Justitiële Dienst.

Op maandag 12 december 1955 trouwt hij voor de Wet met Aleida Theresia Maria Hartman, geboren op 25 juli 1928. Het kerkelijk huwelijk vindt plaats op dinsdag 29 mei 1956 in de Bonifaciuskerk te Lichtenvoorde.

Dit echtpaar heeft twee kinderen:

1. Francisca Johanna Maria, geboren te Soest op 14 juni 1957.
Zij is behulpzaam geweest bij het samenstellen van deze stamboom;
2. Johanna Berendina Francisca Maria, geboren te Soest op 31 december 1961.

Het echtpaar woont momenteel te Soest op het adres Koninginne-
laan 138 A.

Tot slot.

Naar ik hoop ben ik er in geslaagd onze voorouders aan de vergetelheid te onttrekken. Misschien zelfs is er bij U een gevoel verbondenheid ontstaan. Zij waren de voortrekkers van ons geslacht die vaak in moeilijke omstandigheden hun leven moesten leven.

Het is voor ons mensen van de huidige generatie moeilijk voorstellen hoe onze voorouders leefden nagenoeg zonder enig wooncomfort. Zij leefden in tochtige boerenonderkomens waar geboortesterven ook in de winter plaats vonden, waar ook de zieken verpleegd werden en de stervenden hun doodstrijd streden.

Moeilijk voor te stellen is ook hoe zij hun akkers bewerkten zonder gebruik te kunnen maken van de landbouwmachines, die onze landbouwers nu ten dienste staan.

Hun gevoelsleven, hun leifde, geluk en verdriet vindt U in voorgaande niet omschreven, omdat het daarin moeilijk te verwoorden is. Ik wil U het echter gaarne meegeven ter overpeinzing bij lezen van de verstrekte gegevens in de hoop dat ook U zich zal realiseren dat: hun liefde even innig was als de Uwe; hun geestesleven even gelukkig als de Uwe en hun verdriet even verdrietig als de Uwe.

Moge U uit het verleden kracht en wijsheid kunnen putten.

Wij schrijven nu december 1982. Vijf jaren zijn verstreken sedert de aanvang van het onderzoek.

Vanuit Soest groet ik U allen.

W. ter Haar.

Stamboom van der Haar

1

Werner Jansen op de Haar
in Asele.
Later Wernerus ter Haar
x Swierken Jansen van 't
Ivsnick in de Heerlijk-
heid Alsele, op 10-9-1689,
later Elisabeth Ivsnick.

VERKLARING DER T. J. J. J.

- ♂ - gedoopt.
- ♀ - geboren.
- ✕ - gehuwd.
- + - overleden.

2

ARNOLD (AREND) ter HAAR.
♂ 3 mei 1701.
x 24 februari 1733 met
BERNARDINA (WILHELMINA)
MEIJER.

h

REINERUS.
♂ 11 aug.
1703.

g

ALIJDA.
♂ 3 mei
1701.

f

JOHANNIS.
♂ 30 okt.
1698.

e

GENETRUDIS.
♂ 27 okt.
1696.

d

JOHANNIS.
♂ 4 nov.
1694.

c

JOANNA.
♂ 12 juni
1692.

b

JOHANNIS.
♂ 31 aug.
1690.

a

3

BEREND ter HAAR.
♂ 14 november 1734.
+ 29 augustus 1810.
x 13 juni 1762 met
BERNDINA KLEIJSEN.

d

JOHANNIS.
♂ 22 jan.
1736.

b

GERARDUS.
♂ 30 maart
1738.

c

GERARDUS.
♂ 22 jan.
1736.

d

JOHANNIS.
♂ 17-10-
1775.
+ 19-2-1816

e

ALBYDA.
♂ 28-2-1779.
+ 5-1-1858
X met:
Jannes OUDE
VOLDRE.

d

WILHELMUS.
♂ 3 aug.
1742.
alias Kiek
in 't Veld.

e

GETRUDIS.
♂ 20 aug.
1743.
alias Kijk
in Veld.

4

GERARDUS ter HAAR.
♂ 25 maart 1771.
+ 5 september 1835
X 24 mei 1799 met:
GEBRUY BOESCHTEN,
ook genaamd BUSCHTEN en
ROUWELER.
+ 30 april 1858.
von. Beldenerbroek no. 60.

d

JOHANNIS.
♂ 17-10-
1775.
+ 19-2-1816

e

ALBYDA.
♂ 28-2-1779.
+ 5-1-1858
X met:
Jannes OUDE
VOLDRE.

c

ALBYDA.
♂ 12-8-1768
+ 10-3-1849
X met:
Gerhardus
OUDE BRUL.

b

FENNA.
♂ 20-5-1767
+ 28-1-1840
X met:
B. ROYINK.

a

GENETRUDIS.
alias M. J. J. J.
♂ 27-12-1763
+ 31-3-1845
X met:
Hermanus
WOLTRUIS.

5

JOHANNIS ter HAAR.
♂ 15 februari 1809.
+ 15 december 1892.
x 30 april 1842 met:
MARIJA HOUWER.
♂ 25 december 1819.
von. Beldenerbroek no. 60.

e

BERNARDINA.
♂ 13-4-1811
ongehuwd.
+ 21-11-
1833

f

BERNARDUS.
♂ 24-1-1814.
+ 8-6-1871
X 28-11-1842
met:
BERNDINA
KLEIJSEN.

g

JOHANNIS.
♂ 5-4-1816.
+ 1-2-1890.
X 24-11-
1854 met:
ANNA MARIA
KLEIJSEN.

h

ENGELINA.
♂ 18-1-1816.
+ 17-1-1855
X 9-4-1842
met:
ANNA MARIA
KLEIJSEN.

a

GERARDUS.
♂ 8-11-1804.
+ 16-1-1881.
X 11-1-1851
met:
CATHARINA
KLEIJSEN.

b

JOHANNIS.
♂ 2-4-1802.
+ 2-9-1859.
X 2-9-11-
1827 met:
Hermanus
WOLTRUIS.

c

GERARDUS.
♂ 8-11-1804.
+ 16-1-1881.
X 11-1-1851
met:
CATHARINA
KLEIJSEN.

HERMANNUS.
28-5-1861.
18-1-1854.
19-5-1942.
2-10-1856.
29-1-1856.
met:
MARIA JOHAN
NA VERHOEF.
22-11-
1862
+ 23-10-
1947

2 kinderen.
13-10-
1853.
20-1-1936.
X 24-5-1895
met:
HERTORVA
VORKEU.
12-8-1864.
28-6-1927.

4-5-1850.
27-4-1926
X 22-9-1886
met:
GEFTRUI
ASERU.
28-4-1857
+ 13-5-1943.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

17-5-1848.
4-5-1936.
X 24-6-1892
met:
GERARDUS
OLDE VEST-
HUIS.
28-3-1852
+ 22-8-1939.

HERMANNUS.
1-2-1879.
13-12-1959.
22-8-1907
met:
JOHANNA C.
KRIJNEN.
8-10-1880
+ 21-1-1963.

JOHANNA
WILF.
24-9-1881.
10-4-1962.
X 12-1-1907.
met:
JOHANNES
PETRUS
STELLEN.
7-1-1881
+ 13-6-1929.

GERHARD.
4-8-1886.
Op 8-11-1909
vertrokken
naar
HAMBURG (D).
23-2-1922
16-1-1885
X 23-8-1884
10-3-1843
+ 24-4-1897

JOHANNA.
22-2-1869.
13-6-1977.
X 24-11-1916
met:
JOHANNES WIL-
HELMUS
STEVINK.
28-6-1889
+ 11-6-1951.

BERNARDUS ter HAAR.
te Borne, 20 mei 1891.
28-april 1973.
X 23 februari 1915
met:
JOHANNA CAROLINA SMITS.
te Duiven, 16 januari
1891.
+ 13 juli 1980.
won. te Lichtenvoorde.

HENDRIKUS.
13-11-
1893.
Op 20-6-1914
vertrokken
naar
HAMBURG (D)
28-3-1852
+ 22-8-1939.

JOHANNES ANTONIUS.
30-1-1891.
Ongenuwd.
9-1-1971.

HERMANNUS.
1-2-1879.
13-12-1959.
22-8-1907
met:
JOHANNA C.
KRIJNEN.
8-10-1880
+ 21-1-1963.

JOHANNA
WILF.
24-9-1881.
10-4-1962.
X 12-1-1907.
met:
JOHANNES
PETRUS
STELLEN.
7-1-1881
+ 13-6-1929.

GERHARD.
4-8-1886.
Op 8-11-1909
vertrokken
naar
HAMBURG (D).
23-2-1922
16-1-1885
X 23-8-1884
10-3-1843
+ 24-4-1897

JOHANNA.
22-2-1869.
13-6-1977.
X 24-11-1916
met:
JOHANNES WIL-
HELMUS
STEVINK.
28-6-1889
+ 11-6-1951.

BERNARDUS JOHAN-
NES.
te Zutphen, 24
juli 1916.
X wett: 24-7-1970.
X wett: 16-10-1970.
met:
CHRISTINA GEFAR-
DE VAN KOOIJ.
te Lichtenvoor-
de, 20 oktober
1936.

JOHANNES BER-
NARDUS.
te Lichten-
voorde, 3 deom-
ber 1917.
X wett: 28-8-1947
X wett: 26-8-1947
met:
SUZANNA MARIA
KAPTEIN LUTTEN.
te Antwerpen,
20 mei 1921.
JOH. + 27-4-76.

JOHANNA GEZIE-
NA BERENDINA
MARIA.
te Lichten-
voorde, 22 augus-
tus 1920.
X wett: 28-3-1944
X wett: 9-5-1944
met:
JOHANNES GERAR-
DUS KOEHORST.
te Groenlo,
7 maart 1919.

GERHARDUS FRAN-
CISCUS.
te Lichtenvoor-
de, 1 juli 1922-
X wett: 2-5-1951
X wett: 20-5-1953
met:
CATHARINA ANTO-
NIA TERHESTIA.
te Duiven, 28
september 1925.

HENDRIKUS ANTO-
NIUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 7 december
1923.
+ te Arnhem, 19
mei 1933.

HENRI ALPHONSIUS.
te Lichtenvoor-
de, 5 augustus
1925.
X wett: 25-10-1954.
X wett: 16-11-1954.
met:
WILHELMINA THERE-
SIA MARIA STEER-
BORG.
te Lichtenvoor-
de, 25 oktober
1926.

CONNELIA THERE-
SIA AGNES.
te Lichtenvoor-
de, 12 juli 1927.
X wett: 12-12-1955.
X wett: 29-5-1956
met:
JAN HUBERUS.
te Doetinchem,
29 mei 1927.
JAN + 27-5-1973.

WILFRIDUS.
te Lichtenvoor-
de, 26 maart 1928.
X wett: 12-12-1955
X wett: 29-5-1956
met:
ALEIDA TERHESTIA
MARIA HARTMAN.
te Lichtenvoor-
de, 25 juli 1928.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

BERNARDUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

BERNARDUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

HERMANUS BERNAR-
DUS JOSEPHUS PA-
RIA.
te Lichtenvoor-
de, 17 aug. 1955.
BERNARDUS BERNAR-
DUS MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 8 okt. 1956.
JOHANNA MARIA.
CORNELIA.
te Lichtenvoor-
de, 27 dec. 1966.
JOHANNA HENRIET-
TE MARIA.
te Lichtenvoor-
de, 20 maart 1971.

Geraadpleegde literatuur.

Duizend jaar plaatselijk en driehonderd jaar parochie leven van Saasveld.

door G.J.M. Bartelink

Genealogisch en Heraldische gedenkwaardigheden in en uit kerken der Provincie Overijssel.

door Mr. P.C. Bloys-van Treslo
- Pruis

Loshoes;
In Twenterlaand en leu en spraake

door T. Borghoes

Huttenkloas

door Jhr. F.W. van Coeverden

Bruiloft in de eerste helft der
19e eeuw in het oosten van Ne-
derland.

door H. Gallée

Spoken en geesten in het Twent-
se volksgeloof.

door H. Geerts

Schets der geschiedenis van
Overijssel sedert 1580.

door J. Geesink en
H.J. Moerman

Krabbels

door Herman Havercate

Oost Nederlandse Familienamen

door B.J. Hekket

De klopjes in Twente

door G.J.A. van Helvoort

Landgoederen en andere natuur-
terreinen in Twente.

door J.W. Keiser

Oorkondeboek van Overijssel

door Mr. G.J. ter Kuile

Twentsche Eigenheimers

door Mr. G.J. ter Kuile

Geschiedenis van de provincie
Overijssel

door J.A. Ostkamp

Wie waren mijn voorouders

door J Overbeeke

Vuurdood van Twente

door D. Poort

Een schoolmeester van Delden
en de Havezate Backenhage

door J.G. Wilterdink

